

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 Helyesírók: minden sor egy sor 20 fillér
 minden következőnél 16 fillér
 Nyilatkozatok 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában
 TELEFON-SZÁM: 151.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József tércsúcs-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Péntek, szeptember 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Vidéki pénzügyintézetek szövetezése.
- A város urai.
- A Balkánról — a Balkán nélkül.
- Egyházi törvényszék a pánszlávok ellen.
- Zimándy II.
- A hivatásos „királygyilkos.”
- Sikertelen árverés a Sulkowski uradalom bérletére.
- Fosztogatás a vasuton.
- Titok! Titok!
- Együtt a halálba.
- A szent-annai okmánygyár.
- Kész a klegyezés.
- Tárca: A guillotine vége.

Vidéki pénzügyintézetek szövetezése.

Arad, szeptember 26.

Aggodalmas, komor és veszedelmektől tartó hangulat uralja a vidéki pénzügyintézeteket is a súlyos pénzválság hatása alatt. Mert minden jel arra mutat, hogy ez a válság huzamosabb tartamu lesz, érthető, hogy financiai körökben fontolgatják, hogy miképen kerülhetnék el a vidéki pénzügyintézetek a válság ideje alatt a meg-
 rázkódásokat és katasztrófákat.

Bizonyos, hogy a vidéki pénzügyintézetek a válsággal való küzdelemben saját erejükre vannak utalva. Sorsukkal, helyzetükkel a vidéket normális időben piócázó budapesti bankóriások nem igen törődnek most, tehát egészen maguknak kell gondoskodni olyan módozatokról, amelyek ha nem is hártják el a válságot, — ami egyszerűen lehetetlen — de pusztá viharát feltartóztathatják és káros következményeit jelentékenyen csökkenthetik.

A hitelmegszorítás a pénzsűkén kívül azt is eredményezi, hogy az ugynevezett elsőrendű kereskedelmi váltók a vidékről egyenesen a nagy bankokhoz tereltetnek, minek hátrányos következménye a vidéki pénzügyintézetekre nézve abban nyilvánul, hogy elvesztik könnyen mobilizálható váltóikat, ellenben az immobil kihelyezések tárcájukban maradnak. Nagyon természetes, hogy ennek folytán a vidéki pénzügyintézetek is sokkal szigorubb cenzurát kénytelenek gyakorolni és hidegen utasítják vissza azon váltókat, melyek prompt beváltása kétséges.

Ilyen körülmények között érdekes és megfontolandó az az eszme, amelyet a „Magyar Pénzügy” vet fel arra nézve, hogy miként lehetne a vidéki pénzügyintézeteknek egyesült erővel a válság legkárosabb következményét, a hazai pénzügyintézetek e pillanatig rendületlenül álló hitelének megingását megelőzni, illetve elhárítani. Rendkívüli idők rendkívüli eszközöket követelnek. Ha az összes mérvadó tényezők egykedvűen nézik a tömérdek gazdasági intézmények kinos vergődését, ha a pénzügyminiszter a válság enyhítésére elégnék tartja annak kijelentését, hogy a múlt év szeptember havában 60 millió koronát helyezett el a fővárosi pénzügyintézeteknél, de arról hallgat, hogy mit szándékozik tenni most vagy a közel jövőben a válság enyhítésére, hanem egyszerűen nézi ezrek, sőt százazrek küszöbön álló vagyoni romlását és ennek bekövetkeztével tömérdek adóalany elpusztítását: akkor valóban nincs máshoz folyamodni, mint az ön-

segélyhez, melyet a szilárd akarat és egyesülés minden téren a leghatályosabb védőfegyverré avatott.

A pénzügyintézeteket nagy felelősség terheli ugy saját maguk, valamint betevőik és az ország közhitele szempontjából. Köteles előrelátással mindent meg kell tehát tenniük, hogy létérdekeiket megóvják és zavartalan működésüket ugy saját maguk, valamint a köznek érdekében biztosítsák. E szempontból a legelső és legfőbb feladat: garanciáról való gondoskodás arra nézve, hogy elvállalt kötelezettségeikkel szemben minden körülmények közt helyt állhassanak, különösen, hogy kellő fedezettel rendelkező egyetlen magyar pénzügyintézetet se sodorhasson a válság az időleges fizetéseképtelenség örvényébe sem. Ennek biztosítása rendkívül fontos, elsőrangú feladat.

A jelzett cél elérése pedig biztosítható, ha a vidéki pénzügyintézetek csoportonként a célból ad hoc szöveteznek. Az egy helyben létező pénzügyintézeteknek, illetőleg a ke-
 reteket a lehetőség szerint tágitva, az ugyanazon vidéken, illetve ugyanazon vármegyében működőknek, kiküldötteik közvetítése útján állandó személyes összeköttetésbe és bizonyos szolidaritásba kell lépniük egymással. E célból bizonyos pontig meg kell szüntetni az üzleti titkolódzást és egységes üzleti politikát kell inaugurrálni. A helyi, illetve az azon vidéken fennálló pénzügyintézetek gyülekezzenek minél gyakrabban, beszéljék meg a helyzetet nyílt őszinteséggel és vegyék számításba és állapítsák meg az esetleg beállható

A guillotine vége.

Egy új kulturörtörténelmi adat: a guillotine-t a franciák nemsokára a lomtárba fogják tenni. Ez a jövőbe néző nép fél a múlttól s megváltik egyik legerősebb történelmi emléktől is. Semmi sem kerülheti el végzetét s ime most a semmisségbe rogy az a szerszám is, amely annyi ezer és ezer embert küldött a másvilágra. Pár év és már csak muzeumokban fogjuk látni s a gyilkos penge, a fűrészporos kosár, a híres halálszerszám épp annyira történelmi emlék lesz, mint a nürnbergi muzeum kinzőszerei: a spanyol-cs zma, a hüvelyszorító s a középkor más sötét maradványa. A szabad Franciaországban nem arat többé a halál, a hóhér kitakarodik területéről, épp ugy, mint Hollandiából, O. aszországból, Schweichből, Portugaliából.

Falltérés elnök kegyelmet adott Saleillandnak, aki egy hat éves kis leányon erőszakot követett el s azután meggyilkolta. A francia képviselőház pedig nemsokára tárgyalni fogja a halálbüntetés eltörléséről szóló törvényjavaslatot és a hangulatra semmi sem jellemzőbb, minthogy a hóhértól már ezidei költségvetésben is megvonta a fizetést.

A franciák mozgalma érthető. Sehol sem éltek vissza annyira a halálbüntetés jogával,

mint Franciaországban és sehol sem inkább menthető a gyilkosság a nép temperamentumával, a tömeg öszönével, az élet tulfinomodásával és perverzítésével, mint itt. A francia nép — általában — terheltnek nevezhető. O az a pozízió, amelyben először nőtt ki a dekadencia lápvirága s az a francia polgár, aki éjjeli mulatozás után kába fővel, tantorgó lábakkal a morguebe megy, hogy a frissen kiterített hullákban gyönyörködjék, egyformán egy a faji temperamentumban keresendő aberrációról tesz tanúságot, amely inkább megértést és orvoslást, mint büntetést kíván.

De a franciák mégis sajnálják ezt a zseniálisan praktikus és elegáns ölé szerszámot. Ez ezt nem is lehet csodálni. A guillotine nem valami mesterségesen szerkesztett, kinos vergődéssel megteremtett instrumentum. Az idők szelleme, a francia vér láza teremtette meg. Mennyire nem hasonlít hozzá az akasztófa, ez a speciálisan gyilkoló eszköz és mennyire más az amerikaiak villamoszéké! A guillotine gyors. A guillotine francia. Egyszerű, monumentális állványgerendáiból örült prestísimóban hull le a ferdén köszörült csapóbárd. Az elítélt kezét megkötözik, felmegy az állvány lépcsőjére, azután a hintadeszkára vetik és gyorsan oda-
 csatolják. Egy pillanat, a hinta leesik, a gyűrű körülhurkolja a nyakat s a másik percben a csapóbárd véresen zug le az összeroncsolt csí-

golyákra és ropogó porcokra. A holt fej már el is tűnt a hóhér kosarában.

Ez a halál-instrumentum a nagy forradalom taktusát verte ki. A kés tempójában, amely a borzalom napjaiban zugva söpörte el a koponyákat, haladt az idő véres, komoly útján.

Dr. Guillotin, akiről elnevezték a guillotine-t, nem találta fel, csak ajánlotta az alkotmányhoz gyülekezetnek. Az első, akinek 1791-ben nyakát szegte, Pelletier volt, a tolvaj. Később azonban már előkelőbb nyakakon is forgott a guillotine bárdja. Louis Capet forradalmi kokárdával, új szürkeselyem térdad-
 rágban lépett a guillotin elé. A guillotine kését mintha valami részegség fogta volna el, dühöngve nyakalta az embereket Párisban, naponta százat, hat hét alatt ezerháromszázat, két év alatt kétezernyolcszázat. Majdnem élő-
 lénynek tekintették a „szent guillotine-t”: eleven szimbolum volt, a haza oltára. Agyuk és lovasok kíséretében vonult be Franciaország különböző városaiba, mint a „terreur” jelképe.

A guillotine irodalma is van. G. Lenoires könyvet írt róla, amelyben a „nemzeti borotva”-ról sok érdekességet mond el. Könyvét doktor Guillotinnak képe ékesíti. A halál zsenije meglepően nyugodt arcú, hosszú szakállu bölcös benyomását teszi reánk. Előke ő, hideg. Masszív homloka, szépen ívelt szemöl-

komplikációkat. Bocsássák egymás rendelkezésére a segítő eszközöket, — támogassák egymást tanácsos és utbaigazítással minden irányban. Ekként emelkedik érvényre a mai helyzet által különösen indokolt érdekközösség, melynek meg kell nyilvánulni akkor, ha a pénzintézetek országos egyetemes érdekeiről van szó és annyival inkább meg kell nyilvánulniok a helyben vagy a megyében együttműködő pénzintézetek között. Ha a vidéki pénzintézetek ekként megkezdik a szervezkedést és az érdekcsoportok több helyen létrejöttek, a mozgalom országossá fejlesztendő.

Az országos mozgalom célját egy alkalmi egyesülés létrehozása képezné, — melynek egyedül indító oka annak az elvi kijelentése volna: ha az egyesüléshez tartozó vagy nem is tartozó pénzintézetek bármelyike fizetési zavarok közé jut, annak helyzetét az egyesülés azonnal megvizsgálni és rendezni fogja, feltéve természetesen, hogy a rendezés előfeltételei — a bankszerű fedezet — fenforognak. A magyar pénzintézetek alkalmi egyesülése tehát erkölcsi, sőt esetről-estére anyagi garanciát is vállalna arra nézve, hogy az önhibája nélkül fizetési zavarok közé jutott társintézet elpusztulni nem fog és e célból kellő támogatásban részesíti az illető intézetet, a szanálás anyagi eszközeiről is gondoskodva. Történnék ez oly módon, hogy az egyesülés tagjai kötelezettséget vállalnak arra nézve, hogy részvénytőkéjüknek bizonyos meghatározott százalékat, a szükségleteknek megfelelően — prora — az előálló segélyakciók céljaira azonnal az egyesülés rendelkezésére bocsátják.

Ez röviden az az eszme, amelynek megvalósítása esetén a magyar pénzintézetek a válsággal vértzetten állának szemben. Egyetlen korona tényleges befizetése nélkül pénzintézeteink hatalmas, megdönthetetlen védőbástyájává válnék az egyesülés, olyanná, amely nemcsak a mai válságos időben, de mindaddig, míg a magyar állam fennáll, biztosítana nemcsak a hazai pénzintézetek hitelét, de azt a képzelhető legmagasabb fokra emelné.

dőkel, orrának hajlása harmonikus lelki életről beszélnek.

Ez a bölcs azonban mégis nagy jótévője az emberiségnek. A maga területén a haladást szolgálta, hisz a guillotint az akasztófához és a bárdhoz képest már sokkal emberségesebb és modernebb halál eszköz. Csak az őrijöngés, a boszu korszakában lett a mézárítás és az emberi kegyetlenség szolgádjává.

Mostan a franciák végleg leszámolnak a guillotinnal. Az első jó példával jár elő és megkegyelmez Saleillandnak. Franciaország többet nem ont embervért a törvény és a társadalom nevében s ez talán legszebb dadala az emberiségért küzdő „Grand nation”-nak.

Legérdekesebb azonban, hogy ehhez az országos mozgalomhoz egy gyilkos adta meg az első lökést. Az utolsó kivégzésnél tudniillik borzasztó jelenetek játszódtak le; a halálraítéltek dulakodott, toporzékolt, verekedett a bíróségekkel. Mikor pedig a hintára akarták köztöni, kétségbeesetten ordította a nézők felé:

— Ti ezerszer inkább gyilkosok vagytok, mint én.

Ez a kiáltás a társadalomnak szólt.

A francia társadalom meghallotta és meghallgatta.

A város urai.

A törvényhatóság virilis tagjai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Aradváros igazoló választmánya ma délutáni ülésén állította össze azon legtöbb adófizető polgárok végleges lajstromát, akik a jövő évben virilisi jogon lesznek tagjai a törvényhatósági bizottságnak. A törvényhatóságnak jövő évi virilisi tagjai az igazoló választmány összeállítása szerint a következők:

	Korona
Neuman Dániel gyáros	12808.82
id. Neuman Adolf gyáros	10247.06
Neuman Samu gyáros	10247.06
ifj. Neuman Adolf gyáros	10247.06
* Éles Ármán kereskedő	7970.16
Neuman Alfréd gyáros	7685.29
Herman Gyula háztulajdonos	5970.69
Schauer Áám háztulajdonos	5340.—
Biag Vilmos háztulajdonos	4908.—
Domány József háztulajdonos	4460.70
* Weisz Dávid háztulajdonos	4446.58
Goldschmidt Miksa kereskedő	4002.86
Andrényi Károly kereskedő	3868.47
Gutzjahr Mihály földbirtokos	3856.67
* Lukácsy Lajos ügyvéd	3497.70
Lengyel Manó kereskedő	3331.13
Wittmann Károly kávé	3206.02
* Wadovszky Gusztáv kereskedő	3172.68
Goldschmidt Sándor kereskedő	2974.78
* Farkas Sándor ügyvéd	2867.34
Weisz Márk kereskedő	2795.96
Dengl Rezső háztulajdonos	2753.30
* Reinhart Gyula butorgyáros	2735.80
* Reinhart Kálmán tanár	2735.80
Bogdán Virgil dr. háztulajdonos	2667.—
* Vajda István dr. ügyvéd	2618.22
* Vannay Gusztáv közjegyző	2610.40
Szalay Antal földbirtokos	2561.83
* Ring Lajos gyógyszerész	2548.20
* Mülek Lajos dr. kir. közjegyző	2461.76
* Müller Gyula okl. gyógyszerész	2430.—
Dengl Lajos háztulajdonos	2411.80
Haas Béla háztulajdonos (Bécs)	2395.22
Tóth József háztulajdonos	2376.16
Tedeschi Viktor háztulajdonos	2343.50
* Schwarz Jerd dr. ügyvéd	2206.—
* Hajós Árpád gyógyszerész	2202.20
Kristófi János háztulajdonos	2193.70
Spitzer Ignác háztulajdonos	2175.71
* Steiner József műépítész	2092.44
* Müller Károly ügyvéd	2073.76
Odray Antal háztulajdonos	2055.60
Kronstein Vilmos dr. háztulajdonos	2019.56
Steiner Vilmos háztulajdonos	2019.10
Kremmer József borkereskedő	2017.65
Gál Ferenc háztulajdonos	2001.55
* Keppich Jakab dr. orvos	1977.60
Giück Zsigmond mészáros	1973.20
* Barabás Béla dr. ügyvéd	1962.40
* Rozsnyay József dr. gyógyszerész	1944.—
Rozsnyay Kálmán gyógyszerész	1944.—
* Reisinger Sándor mérnök	1891.48
* Funkelstein József kereskedő	1839.28
* Kneffel Lajos kereskedő	1836.40
* Robitzek Ágoston dr. ügyvéd	1815.02
Vas Mátyás háztulajdonos	1776.30
* Vas Sándor dr. orvos	1758.—
* Bácskay Béla dr. orvos (uj)	1748.98
Kotsis Lajos háztulajdonos	1712.51
Freud Fülöp kereskedő	1700.92
Szabó Albert kereskedő	1651.43
* Adler Andor kereskedő	1647.56
Hámory László dr. háztulajdonos	1640.87
Dobiaschi József gyáros	1619.74
* Avarffy Géza okl. gyógyszerész	1587.32
* Opre Péter dr. ügyvéd	1581.40
* Heitz Nándor dr. ügyvéd	1563.50
Malrovitz Mór háztulajdonos	1523.10
* Fodor Zsigmond mérnök (uj)	1495.98
Heinrich Sándor háztulajdonos	1481.80
Steiner Ferenc háztulajdonos	1474.40

Póttagoknak az igazoló-választmány az alábbiakat sorsolta ki:

Braun Gusztáv vendéglős	1471.76
Mayer Miksa kereskedő	1462.10
* Nikolics Géza háztulajdonos	1417.76
Lusztig Ármán háztulajdonos	1415.41
* Éles Béla dr. ügyvéd	1899.—

Reinhart Géza háztulajdonos	1867.90
* Czukor László kereskedő	1364.96
Stengl Ignác háztulajdonos	1887.50
* Földes Kelemen gyógyszerész	1830.82
Dobró Pál háztulajdonos	1321.31
Lengyel Tivadar kereskedő	1299.27
Marek Samu kereskedő	1294.—
Prokopetz Vencel háztulajdonos	1228.46
* Kell Lipót dr. ügyvéd	1226.60
Lusztig Andor háztulajdonos	1214.17
* Vinter Adolf dr. ügyvéd	1204.—
May János háztulajdonos	1190.90
Turay András háztulajdonos	1180.13
Nikolics Sándor háztulajdonos	1110.96
Guttman Samu kereskedő	1109.77

A Balkánról — a Balkán nélkül.

A mürzsteigi egyezmény revíziója.

Az orosz külügyminiszter Aehrenthalnál.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 26.

Tittoni után most *Isvolszki* orosz külügyminiszter látogatta meg *Aehrenthal*-t, Ausztria-Magyarország külügyminiszterét, hogy vele megbeszélje a két monarchia politikai ügyeit. Már Tittoni látogatását nagy érdeklődéssel kísérték Európa diplomáciája, mert nyílt titok volt, hogy a két miniszter a Balkán-bonyodalom rendkívül kényes kérdésében keresi a kivetető utat.

Ami a külügyminiszterek tanácskozásából kiszivárgott, abból azt az elsőrangú fontossággal bíró politikai következtetést kell levonni, hogy *Oroszország figyelme ismét a Balkán felé irányul*, melyről egy időre elterelték a keletázsiai események és a belső zavarok. — Oroszország, mint a mürzsteigi egyezmény egyik részese, Ausztria-Magyarországgal karöltve akart a Balkánon rendet teremteni. A mürzsteigi egyezmény éle köztudomásúlag *Olaszország ellen is irányult*, mely tehetetlenül, de ökölbe szorított kézzel volt kénytelen szabad folyást engedni az eseményeknek. Ekkor történt, hogy Oroszország kezét a messze Keleten megkötötték. Az olasz diplomácia ezt az alkalmat ügyesen kihasználta és Anglia hátvédje mellett az osztrák diplomáciának egyik kudarcot a másik után okozta. A mandzsuri események sokkal jobban igénybe vették Oroszország vezetőköreit, semhogy a számukra akkortájt másodrangú kérdéssel foglalkozzanak. A háború lezajlása után keletkezett belső anarchia aztán végképpen megbénította Oroszország cselekvő képességét és Ausztria magára maradván, kénytelen volt lépésről lépésre meghátrálni az olasz diplomácia sakkhúzásai előtt.

Ennek a harcnak a végeredménye lett Tittoni és Aehrenthal találkozása, amely az olasz sikereknek a koronája volt. *Isvolszki* most belátta, hogy hazájának szakítani kell azzal a törekvéssel, hogy hatalmát a Csendes-óceán partjain kiterjessze. A mandzsuri katasztrófa hosszú időre céltalanná tett oly politikát, mely Kelet-Ázsia felé gravitál. Ily körülmények közt *Isvolszki* Oroszország politikáját a régi csapásba terelte vissza, melynek útja tudvalevőleg már Nagy Péter óta Konstantinápoly felé vezet. Időközben Oroszországban nagyjában a rend is helyreállt és a diplomácia ismét kezébe vehette a külpolitika elszakadt fonálát.

A helyzet azonban nagyon megváltozott a mürzsteigi egyezmény létrejötté óta. Ez az egyezmény tudvalevőleg nagyon sok előnyt biztosított Oroszországnak, amelynek Balkán-politikája ma elszigetelve áll és *Isvolszki* külügyminiszter most Bécsben puhatólni fog.

hogy a desiói találkozás mennyiben keresztezi a műrzségi egyezményt és ezzel együtt Oroszország érdekeit. A két külügyminiszter tanácskozása ilyen körülmények közt európai fontossággal bír és lehetséges, hogy valami jelentősebb Balkán akció jár majd a nyomában.

Zimándy II.

Kossuthot gyalázó röpirat Egy pángermán lap förmedvénye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Egy meghibbant agyu német, valami *Ninold* Ferenc nevű, könyvet irt Kossuth Lajosról és koráról. A könyv, amely füzetnyi terjedelmű, a leggaládabb rágalmakat szórja ellenünk és hitvány szerzője azzal a céllal írta meg, hogy minden magyarnak ideálját, a mi halhatatlan Kossuth Lajosunkat a külföld előtt beszennyezze.

A megvadult öreg ember — mert *Ninold* ismerte Kossuth kortársait — alávaló gyűlöletének minden piszkos tajtékával elárasztotta a magyar szabadság hőroszának alakját s emléket. A szenilis röpiratgyártó azután fölhívja a horvátok és románok figyelmét arra, hogy itt az idő és alkalom Kossuth Lajos nimbuszának bemocskolására.

E gázságnál még fölhaborítóbb egy német nyelvű, de magyar ujságnak a vakmerősége, amelylyel a szennyiratot fölkapta, magáévá tette, *fölmagasztalta*, hogy ellenünk izgassa a Dunántul derék németjeit? Ezt a gyalázatoságot követte el egy Kőszegen megjelenő pángermán lap, a *Günser Zeitung*, a melynek élén ezek a hangzatos szavak díszlenek:

Patriotisches Organ

für sociale, volkswirtschaftliche und kulturelle Volksinteressen.

A kis köszegi lapnak *Julius Feigl* a szerkesztője, felelős kiadójának pedig „*Julius Feigl & Rónai*“ van megjelölve. Ez az ujság szeptember 15-iki számában emlékezett meg *Ninold* Ferenc füzetéről, még pedig a következő cikkében:

„Magyarország évek óta nemcsak Ausztria, de a többi államok érdeklődésének is központja, politikai tekintetben. A függetlenségi párt győzelme óta a 48-as törekvések teljes erővel lépnek fel. Nagyon érdekes tehát annak a kornak viszonyaiba bepillantani, *Kossuth igazi jellemképét* megismerni. *Megsemmisítő az a kritika*, melyet *Ninold* Ferenc történelmi tények alapján Kossuth Lajosra gyakorol. Eppen a magyaroknak ajánlja a szerző e művet figyelmes olvasmányul. Nem a gyűlölet adta a tollat a szerző kezébe, hanem az igazság szeretete. Az érdekesítő füzet egész tömegét tartalmazza az új anyagnak, melyet az 1848-ban szerepet játszó kiváló férfiak, kiket a szerző személyesen jól ismert, hoznak az olvasó tudomására. Különösen aktuális ez a mű a horvátok és a nemzetiségiek szempontjából. Ezek valóban *időszerű tanulságot* vonhatnak le belőle. Az igazságos és hű történetírónak nem szabad *Ninold* füzetét figyelmen kívül hagyni. Bár *mélto elismerésben* részesülne ez a nagy-érdekes művecske.“

Ime, a kised „*patriotisches Organ*“ micsoda cudarságra vetemedett. Külső ellenségeinktől nem telnék ki több galádság, mint amennyit a mérges *Feigl* ur kezegetett lapocskájának alig negyedhasájára. *Ninold* Ferenc-

cel nem sokat törődünk; ez a vén fecsegő lehet feketemájú számár, lehet iszákos, paralitikus. De *Julius Feigl* itt él közöttünk, velünk, magyar földön, a mi kenyérünket fogyasztja, a mi türelmünkkel él vissza becstelenül.

Észrevette a szombathelyi királyi ügyész a fönt közölt fölhaborító förmedvényt? Hajlandó e a királyi ügyész *Feigl* ur ellen a legszigorubb megtorló eljárást megindítani? Feltehető, hogy már meg is tette.

TÁVIRATOK.

Spanyol hadihajó Tangerben.

Madrid, szeptember 26. A minisztertanács a marokkói rendőrség szervezésével foglalkozott és elhatározta, hogy a *Pelayo* páncélost azonnal Tangerbe indítja, hogy rendelkezésére álljon az ottani spanyol konzulnak.

Egyházi törvényszék a pánszlávok ellen.

A püspök vallatása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

A békésmegyei *Tótkomlóson* nevezetes eseményt lát le. Az odaváló evangélikusok két lelkésze, *Hrdlicska* Lajos és *Sztik* Gyula fölött egyházi törvényszék ült össze, a bányakerület püspökének és felügyelőjének vezetésével. A két papot pánszláv üzemekkel vádolták, s az arad-békési esperesség törvényszéke mindkettőjüket hivatalvesztésre ítélte. A két pap a bányakerület törvényszékéhez felebbezett, amelynek tagjai, az egyházi törvény értelmében kiszálltak *Tótkomlóra*, s ott tartották meg a tárgyalást a két lelkész ügyében.

A bányakerületi törvényszéknek két elnöke: *Scholtz* Gusztáv püspök és *Zsilinszky* Mihály vasárnap érkeztek *Tótkomlóra*, a *Hrdlicska* *Sztik* ügy tárgyalására. Ugyanekkor érkeztek meg a törvényszék tagjai is: *Osztró luczky* Miklós, *Wagner* Géza dr., *Klimó* Vilmos, *Petrovics* Soma és mint vádló: *Haviár* Gyula dr. is. Az érkező vendégeket, különösen pedig *Scholtz* püspököt és *Zsilinszky* Mihály bányakerületi felügyelőt lelkes fogadtatás várta a *tótkomlósiak* részéről.

Az egyházi törvényszék hétfőn reggel kezdte meg a tárgyalást. *Hrdlicska* Lajost dr. *Vass* Nándor dr. *tótkomlósi* ügyvéd védte, míg *Sztik* Gyula védő nélkül jelent meg. Ez alkalommal a régiebb tanuk közül csak egynéhányat, az új tanuk közül pedig tizet hallgattak ki. A kihallgatott tanuk vallomásának jegyzőkönyvbe foglalása után *Hrdlicskához* és *Sztikhez* intéztek kérdéseket. Mindketten tagadták azt, hogy a *tót-tulzók* táborába tartoznának s hogy ezek törekvéseit előmozdították volna. A vádlottak kihallgatásának során *Scholtz* püspök ezt a kérdést intézte *Hrdlicskához*:

— *Tudja-e Ön, mi az a hazafiasság?*

A vádlottak kihallgatását a vád- és védbezedék követték. Ekkor ítélethozatalra vonult vissza a törvényszék. Az ítélet nem találta kétségtelenül beigazoltnak a pánszlávizmus vádját s a vádlottakat csupán az egyházi közigazgatásban elkövetett szabálytalanságok miatt ítélte el. E szabálytalanságokért pedig *Hrdlicskát* 200, *Sztiket* 100 korona pénzbüntetéssel sújtotta s elmarasztalta őket a perköltségek viselésében is, ami 900 koronát tesz ki. Ebből *Hrdlicska* kétharmad, *Sztik* pedig eg harmad részt visel. A bányakerületi törvényszék enyhe ítélete miatt *Haviár* felebbezéssel fog élni az egyetemes törvényszékhez.

Kész a kiegyezés.

A kormány titkolja.

Dolgoznak a költségvetésen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 26.

A hosszadalmas kiegyezési tárgyalások megállapodással befejeződtek. Így beszélnek beavatott politikai körökben. Azt azonban, hogy milyen ez a megállapodás, a kormány szigorú titokban tartja. Ebből pedig könnyen azt a következtetést lehet vonni, hogy a kiegyezés Magyarországot ismét kiszolgáltatta Ausztriának. Ez a nyílt titok csak akkor fog kiderülni, ha a kormány a törvényhozás elé terjeszti a kiegyezés aktáit.

Mai távirataink egyébként az alábbiak:

Az utolsó kísérlet.

Az osztrák kormánytól a kiegyezési tárgyalások megkezdése dolgában még nem érkezett meg a hivatalos értesítés, de abban nincs kétség, hogy október első napjaiban *Beck* báró vezérkarával Budapesten lesz. A kormány hangsúlyoztatja, hogy ez alkalommal teszik meg az utolsó kísérletet s kizárólag az osztrák kormány javaslataitól függ, hogy sikerül-e a fölmért ellentétek elosztatása. Az a kérdés, hogy *Beck* a tárgyalások utolsó stádiumában felállított követeléseitől eláll-e, vagy ezek fejében milyen ellenszolgáltatásokra kész. A budapesti tanácskozások kizárólag a kiegyezés komplexumára szorítkoznak, mert a reciprocitási viszonyról nincs mit tárgyalni. Ebben az esetben a két kormánynak csak azt kell közölnie, hogyan értelmezi a status quot s milyen módon akarják azt fentartani. Az osztrák kormány szándékairól ez a bécsi telegram ad számot:

A kiegyezési tárgyalások újrafelvételének napja eddig még nincs megállapítva, de kétségtelen, hogy a tárgyalások legközelebb Budapesten folytatódnak, mert a tanácskozások az utolsó konferenciák alkalmával megszakadtak ugyan, de nem szakították meg végleg. Valószínű, hogy amiatt nem is támad a két kormány között kanapé-pör, hogy ki teszi meg a kezdőlépéseket az új tárgyalásokhoz. A kvótamelés dolgát magyar részről elvileg ugyan nem ellenzik, ha ennek fejében bő kompenzációkat kér. Ezek felett vannak eltérések, sok javaslat terve merült fel, de egyelőre ismeretlen még az út, amely a megegyezéshez vezet. Konstatálni kell, hogy most Bécsben megint kezdik emlegetni a huszéves szerződés gondolatát, bár az végleg eltemetettnek mondható.

Költségvetés és adóreform.

Illetékes helyről azt jelentik, hogy a költségvetés előkészítő munkálatai még folynak. Az egyes szakminiszterekkel még tárgyalnia kell a pénzügyminiszternek, úgy, hogy a képviselőház első üléséig nem lesz kész a javaslat és így a pénzügyminiszter az október 10-iki ülésen nem mondja el az *expozéját*. Ellenben igenis elkészült a pénzügyminisztérium az egyenes adók reformjára vonatkozó hét javaslattal, melyeket legközelebb a képviselőház elé terjesztenek. A reform főcélja

az adóteher igazságos elosztása, a szegényebb osztályok sorsának megkönnyítése s az adómentes létminimum megállapítása. Az állami bevételek emelését nem tervezik a javaslatokban, sőt a kormánynak az a szándéka, hogy az esetleges felesleget újabb könnyítések adására fordítják.

Deésy államtitkár mandátuma.

A képviselőház legközelebbi ülésének egyikén Justh Gyula képviselőházi elnök be fogja jelenteni a Háznak Deésy Zoltán pénzügyi államtitkárnak képviselővé való választását. A bejelentéstől számított 30 napon belül Deésynek nyilatkoznia kell, hogy a mandátumot megtartja-e, amely esetben le kell mondania államtitkári tiszttségéről. Politikai körökben még nem tudják, hogy Deésy mit fog cselekedni, lemond-e a mandátumról vagy pedig továbbra is megmarad államtitkárnak?

Egy hírlapíró kérdést intézett ebben az ügyben Deésy államtitkárhoz, aki így nyilatkozott:

— Biztosan tudom, hogy a kormány az alkotmánybiztosítékokról szóló törvényjavaslatot tényleg a parlament elé viszi. Ezzel elesik az az ok, amely miatt mandátumot kerestem és így az a szándékom, hogy megmaradok államtitkárnak.

Megvan a kiegyezés.

Beavatott politikai körökben a leghatározottabb formában állítják, hogy a kiegyezés készen van; nemcsak az általános megállapodások, hanem a részletek is.

A kormány azonban nem akarja, hogy mielőtt a parlament elé terjesztené a kiegyezés aktáit, már egy kialakult véleményvel álljon szemben és ezért titokban tartja a megállapodást.

Az önálló jegybankért.

Barsvármegye törvényhatósági bizottságához indítvány érkezett, amely annak kimondását kéri, hogy a törvényhatóság jelen körülmények között az önálló magyar jegybank felállítását elengedhetetlen követelménynek tekinti és a közös jegybank szabadalmának meghosszabbítását feltétlenül elutasítandónak tartja.

Az indítvány végül felhívja a törvényhatósági bizottságot, intézzen feliratot a képviselőházhoz az önálló magyar jegybank felállítása dolgában és keresse meg a társtörvényhatóságokat, hogy a feliratot hasonló szellemű felirattal támogassák.

Barsmegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén az indítványt egyhangúlag elfogadta.

Nem lesz harmadik alelnöki állás.

Az ujságok az utóbbi időben sokat foglalkoznak a képviselőház harmadik alelnöki állásának szervezésével. Koalíciós helyről azt az információt kapjuk, hogy addig, amíg a koalíció jelenlegi formájában fennáll, szó sem lehet arról, hogy az alelnöki állásokban változás álljon be.

Arról volt már szó, hogy egy harmadik alelnöki állást szervezzenek, a fizetéses állásokat azonban nem akarják szaporítani.

A szentannai okmánygyár.

Tizenöt vádlott.

Monstre-bűnpör az aradi törvényszék előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Ma délelőtt egy nagyarányu bűnpör tárgyalását kezdette meg a törvényszék. Ennek a pernek nem kevesebb, mint tizenöt vádlottja van, akik egytől-egyig az okmányhamisítás vádjával terheltlen kerültek a vádlottak padjára. A többnyire jóképű paraszt emberek Ószentannáról valók, akik jobb ügyhez méltó buzgalommal iparkodtak bebizonyítani, hogy a kincstárral szemben fennálló tartozásuknak eleget tettek. A sokszoros okirathamisítás azonban a vádlottak furfangja ellenére is kiderült, s bizonyos, hogy az anyagi előnyökért véghez vitt hamisság tizenötlet fogja megszorítani az aradi törvényszék fogházában lévő rabok számát.

Mint érdekes dolgot, érdeemesnek találjuk felemlíteni, hogy a vádlottak csa ádi körülményeinek bevallásánál kitűnt, hogy valamennyi családapja, s összesen hetvenkét gyermekük van.

Az érdekes bűnpör részletei a következők: Ószentanna község előljárósága 1884-ben a magyar királyi állami kincstártól megvette a Kispél határában levő pusztát. Ennek „Cellna” nevű részét azután az előljáróság a község egyes lakóinak haszonbérbe adta. A haszonbér kezelésével Buttinger János ószentannai lakóst bízták meg, aki mint a község pénztárnoka, 1904. év márciusáig kezelte a reá bízott összegeket s vezette a különböző naplókat és könyveket.

Ez év márciusában azonban megalakulván a közbirtokosság, a kezelése alatt álló pénzt és okiratokat a világosi főszolgabíró közbenjöttével átadta Szelezsán Ilie Licsunak, az új pénztárosnak. Dálnoki Nagy Lajos alispán ekkor utasította Medreczky Lajos aradi pénzügyi számellenőrt, hogy a Buttinger Jánostól átvett számadásokat egységesen rendezze, amit ez, az akkor még meglévő naplók, főkönyvek és egyéb számadási iratok alapján meg is tett. Medreczky Lajos az érdekelteket is kihallgatta, s ezek meghallgatása után összeállította „Ószentanna község bérleti főkönyvét”, amelyet miután elkészült vele, Szelezsán Ilie Licsunak, az új pénztárosnak adott át megőrzés végett.

A bérleti főkönyv elkészülte után történt, hogy 1904. július 4-én éjjel ismeretlen tettesek betörték Ószentanna községébe és onnan az egyik Wertheim-szekrény alsó részét képező faszekrényt felfeszítve, az ott őrzött számadási iratokat, 9 darab főkönyvet, 10 darab naplót és egyéb segédkönyveket ellopták. A betöréses lopás tulajdonképeni célját, a Medreczky féle főkönyvet a betörők nem tudták megszerezni, mert az véletlenül Szelezsánnál volt.

A betörők kézrekerítése iránt az ószentannai csendőrség széleskörű nyomozatot indított meg, a nyomozat azonban nem vezetett eredményre, s még mai napig sem sikerült megállapítani, kik voltak a vakmerő tolvajok.

Ez ügyben már meg is szüntették az eljárást, amikor időközben megállapították, hogy a könyvek ellopása után egyes, a meglévő főkönyvben feltüntetett adósok hamis okiratokkal akarták bizonyítani, hogy az államkincstárral szemben fennálló összes tartozásaikat kifizették.

Az okirathamisítások tárgyában megejtett vizsgálat eredményre is vezetett, s az aradi kir. ügyészség Miskoj Inarej, Bugy Pával, Muszka Juon, Répás Ilie, Zarma Konstantin, Herkeján Pával, Argyelán Matyej, Bután Pával, Muszka

Ilie, Muszka Pával, Szára Gyorgye, Csigereán Juon, Katona Pával, Mozsik Juon, Csigereán Pával ószentannai lakosok ellen okirathamisítás címén vádiratot adott.

Ezt a monstre pert ma kezdette tárgyalni a törvényszék, a tárgyalás folyamán azonban kiderült, hogy több tanu, akik igen lényeges vallomást vannak hivatva tenni ebben a bűnpörben, nem jelentek meg. A tárgyalást vezető elnök erre elnapolta a tárgyalást s intézkedett, hogy a legközelebb megtartandó tárgyalásra ezeket a tanukat okvetlenül beidézzék.

Fosztogatás a vasuton.

Kloroformmal elaltatott utas.

Az elrabolt ezresek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 26.

Amerikai vonatfosztogatók módjára tegnap este két román ember kifosztott egy utast a robogó vonatban. A haramiák az áldozatot kloroformmal elaltatták s azután végeztek vele. Amint a hatóság megállapította, a kifosztott embert több ezer korona készpénztől és összes ékszereitől szabadították meg. Természetesen a vonatfosztogatóknak nyomuk veszett s a rendőrség most lázasan keresi őket.

A feltűnést keltő ügyről a következő tudósítást adjuk:

Szekulics József baranistei magánzó napokkal ezelőtt feljött a fővárosba, hogy itt bizonyos dolgait rendezze. Mielőtt hazuról elutazott, megtömté pénztárcáját tízezeréveszázhusz korona készpénzzel. Szekulicsnak az volt a terve, hogy a pénzt egy bankba teszi kamatozás végett. Itt időzése alkalmával azonban mást gondolt s a pénzt nem helyezte el. Hogy a gazdag magánzónak mi volt a terve a pénzével, arról nem adott számot a feljelentésében.

Több napi Budapesten való időzése után azután tegnap az „Orient” szállodában levő lakásáról kibajtatott a pályaudvarra, majd elutazott. Félegyháza tájékán a személyvonatra szállott fel két, magas kiborotvált képű, 40—50 év körüli atléta természetű ember s helyet foglaltak abban a szakaszban, amelyben Szekulics tartózkodott. Mivel Szekulics románul nem tudott, csak néma jelekkel érintkezett velük.

A románok egyike a magánzót, hogy közelebbi ismeretségbe jöjjenek, szivarral kínálta meg, majd a másik gyújtóval szolgált. Szekulics gyanútlanul szívtá a drága szivart, majd szédülni kezdett. A két román csak erre várt. Villámgyorsan kloroformos zsepkendőt tartottak az elaltatott ember orra alá s azután kifosztották.

Az egész jelenetnek nem volt szenatanuja s így a gazemberek Kistelek és Pálmonostor állomások között leugrottak a robogó személyvonatról és megszöktek. A vonat személyzete, amikor felfedezte a gaztetet, már nem tehetett egyebet, Szekulicsot magához térítette, aki oda volt a rémülettől, mikor közölték vele, hogy milyen állapotban lették a vonaton. Mi sem természetesebb, minthogy a legelső vasuti állomáson minden utast alaposan megfigyelték, ennek azonban komoly eredménye nem volt.

Az esetről a főkapitányság ma délelőtt kapott távirati értesítést s a vidéki nyomozó hatósággal karöltve most mindenfelé keresik a két román vasuti fosztogató tolvajt.

Együtt a halálba.

A gyilkos orvosnövendék.

Reménytelen szerelem áldozatai.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 26.

Egy megrázó szerelmi drámának szomorú folytatása lett a budapesti büntető törvényszék előtt Egy orvostanhallgató kedvesével, egy fővárosi színésznövendékekkel együtt a halálba vágódott, mert nem lehettek egymáséi. A leányt megölte a befecskendezett mérég, de a fiatal embert csak jelentéktelenül sebesítették meg a revolvergolyók, amelyekkel magára lőtt.

Az orvosnövendék szándékos emberölés címén vizsgálati fogságba került, amint azt az alábbi távirati tudósítás jelenti:

Rohrböck József orvostanhallgató és Dudás Mariska színésznövendék reménytelenül szerették egymást s mert mind több akadály torlódott az elé, hogy hitvesekké legyenek, a halálba akartak menekülni. De ez csak a szerelmes leánynak sikerült, őt elpusztította a mérég, amelyet bőre alá fecskendezett vőlegénye. Maga Rohrböck is meg akart válni az élettől, de bár kétszer is magára lőtt egy revolverből, a kórházban felgyógyult.

A boldogtalan embert a rabkórházból tegnap átkísérték az ügyészségre és Lázár Ernő vizsgálóbíró nyomban kihallgatta Vallomásában elmondta Rohrböck a ketős gyilkosság körülményeit. Menyasszonya az utóbi időben állandóan foglalkozott az öngyilkosság sötét gondolatával és ő hiába igyekezett erről lebeszélni, azzal biztatván őt, hogy minden megváltozhatik idővel és még boldogok lehetnek. De a leány elkeseredése igen nagy volt, hallani sem akart erről és könyörgött neki, hogy haljanak meg együtt. Az orvostanhallgató, amikor látta, hogy minden igyekezete hiábavaló, dionint fecskendezett be Dudás Mariskának, abban a reményben, hogy a mérégnek, amely már nagyon régi volt, nem lesz erős hatása. Amikor látta, hogy a menyasszonya elájul, megijedt és kétszer magára sütötte revolverét, amelylyel a leány pár nappal azelőtt már tett öngyilkossági kísérletet.

A királyi ügyészség, a btkv. 282. §-a alapján, fentartotta a szándékos emberölés vádját, de azért a vizsgálóbíró Rohrböcköt ma délben szabadlábra helyezte.

A hivatásos „királygyilkos“.

Szélhámos borbélylegény.

Egy belgrádi káplár zsarolása Budapesten.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 26.

A budapesti detektívek ma éjjel óta két érdekes embert őriznek: az egyik Stojanovics, állítólagos szerb katonatiszt, aki részt vett a Sándor szerb király és Masina királyné meggyilkolásában, a másik egy külföldi kalandornő, Maupas Andréné, született Drasics Petronella.

Mindkettőt egy budapesti magánzónő, Hegyi Jenőné följelentésére állították elő. Az érdekes ügyben a vizsgálatot Nagy Károly dr. rendőrfogalmazó vezeti.

A királygyilkos udvarol.

Hegyi Jenőné följelentésében a következőket mondja el:

Még a múlt évben történt, hogy lakásomon megjelent egy fiatal ember, aki Sztójánovics Bozsza szerb főhadnagynak mutatkozott be és mint a nővérem küldöttje jött hozzám. Nővé-

remmel, özvegy Kreml Lipótnéval akkor haragban voltam és a fiatal ember jövésének bevalótt célja az volt, hogy bennünket kibékítsen.

A dolog sikerült neki. Kibékültem nővéremmel, aki többször meglátogatott és harmadik látogatása után elmondotta, hogy Sztójánovics Bozsza megkérte a kezét és ő feleségül akar menni hozzám.

Elleneztem ezt a házasságot, de Sztójánovics kijelentette, hogy ő nem tágit, különben is nővérem megalapítja a szerencsésjét. Ő (Sztójánovics) egyike azoknak a szerb tisztoknak, akik a szerb királyi pár, Sándor és Masina meggyilkolásában részt vettek, Szerbiában nagy összeköttetéssel vannak, de egy affér miatt, amelybe a szerb trónörökösrel keveredett, menekülnie kellett Szerbiából.

Akivel lehet alkudni.

— Majd visszatérek, — mondotta — elhozom leveleimet, okmányaimat, amelyek szenzációs dolgokat tartalmaznak és egyes hatalmas urakat Szerbiában lehetlenné képesek tenni. Csak azt várom, pénzem legyen, hogy elhozhassam leveleimet, aztán kimegyek Amerikába, mert a politikai üldözöttek csak itt vannak teljes biztonságban és milliókat fogok szerezni.

Másnap a nővérem 20.000 koronát kért tőlem hozományként. Persze nem adtam, a férjem kijelentette, semmi köze ehhez a bandához, egyetlen fillért sem ad.

Sztójánovics Bozsával lehetett alkudni, gyorsan leszállította követelését 10.000 koronára, majd még kevesebbre, már beérte 1000 koronával is és végül elfogadott 400 koronát utiköltség címén.

Mikor nővérem bucsuzott, megfenyegetett: — Az ördögökkel állok omlókoromban — mondotta — megbánod, hogy így bántál velem.

Gyilkossággal vádolt rokonok.

Hallottam azután, hogy Fiuméba mentek, de nem folytatták utjokat Amerika felé, hanem ott megszálltak és sátoromat, Heufel Mórt ugyanolyan módon akarták megszarolni, mint engem.

A dolog itt sem sikerült. Erre névtelen levélben feljelentés ment a fiumei büntetőbíró-sághoz, hogy sógorom és nővérem 1905-ben Fiumében meggyilkoltak és kiraboltak egy gazdag mészározt.

Sógorom és nővérem sok zaklatásnak volt e miatt kitéve, bár hamarosan kiderült, hogy a feljelentés koholmány. Heufel és a felesége ugyanis abban az időben Fiumében sem voltak s hamarosan bebizonyosodott, hogy teljesen ártatlanok.

Akkor hallottam, hogy az elvetemedett asszony és szeretője ellenünk is keresnek hamis tanukat és engem, meg a férjemet gyilkossággal fognak vádolni.

A gyászfátyolos nő.

Néhány nappal ezelőtt azt hallottam, hogy Sztójánovics Bozsza Budapesten van. Nem tördtem vele.

Ma megjelent nálam, Thököly-ut 62. szám alatti villában egy hölgy, talpig gyászban és elmondotta, hogy ő Maupas Andréné, született Drasics Petronella, ezt utlevéllel igazolta is.

— Engem Sztójánovics Bozsza küld, — mondotta, — pénzt akar, sok pénzt. Igért nekem is. Eljöttem, de közben meggondoltam a dolgot. Veszedelmes dolog az nagyon, amire a Bozsza készül. Merényletet akar ön ellen elkövetni. Dinamitot szerzett be és előbb felrobbantja ezt a villát, aztán a levegőbe röpteti önt és férjét. Tanácsolom, egyezkedjék ki ezzel a vesze-

delmes emberrel és adjon neki pénzt, hogy Amerikába mehessen.

Erre azt mondottam, nem adok pénzt, de megkövetelem, hogy Petronella nagysága jöjjön be velem a főkapitányságra és ott mondja el mindazt, amit nekem elmondott.

A gyászos nő kezdetben megszeppent és vonakodott, majd azt mondotta:

— Jól van, menjünk, ön tudja, csak azért jöttem magához, hogy eláruljam önnek Bozsza veszedelmes terveit.

A nő bejött velem kocsin a főkapitányságra és utközben elmondotta, hogy Sztójánovics Bozsza egy nagy svindler, ha ő rajta mult volna, Sándor király és Draga Masina még élnének, mert Bozsza sohasem volt szerb tiszt, csak káplár, egy belgrádi borbélylegény, aki-nek Belgrádban felesége és öt gyermeke van. Nővéremnek el is mondotta, hogy nem veheti feleségül, de nővérem azt válaszolta, nem bánja, de addig mellette marad, amíg rajtam bozsut áll.

A királygyilkos a rendőrségen.

A főkapitányságon ott tartották a gyásruhás hölgyet, mert meg akarják állapítani, kicsoda, merre van a hazája és milyen titkokat rejt a multja.

Sztójánovics Bozsát is kinyomozták a detektívek egy budapesti szállodában és behozták a főkapitányságra, ahol ma hallgatta ki Nagy Károly dr. rendőrfogalmazó.

Valószínű, hogy Sztójánovics és segítőnője egyelőre a toloncházba kerülnek. A rendőrség intézkedett, hogy a belgrádi hatóságoktól mindkettőről sürgősen felvilágosítást kapjon.

Sikertelen árverés a Sulkowski-uradalom bérleteire.

Az árvaszék elvetette az ajánlatokat.

Barakony és Apáti házikézelésben marad.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Aradmegye árvaszéke tudvalevőleg elhatározta, hogy a gondnokság alatt álló Sulkowski József Mária herceg tulajdonát képező pankotai uradalom egyes részeit kivonja mostani házikézelésükből és bérlet útján hasznosíttatja. Ezt a belügyminiszter által is jóváhagyott határozatot — amint ismeretes — hosszabb vizsálykodás előzte meg, amelynek során a herceg leánya, férjezett Tagányi Sándorné az egész uradalom bérbeadását követelte, míg a herceg reál-gondnoka, Tagányi Sándor dr. a teljes házikézelés föntartása mellett foglalt állást. Az árvaszék azután a két ellentétes álláspont összeegyeztetésül határozta el a részleges bérbeadást és augusztus 21-iki üléséből bérbeadási hirdetményt tett közzé két nagyobb birtoktest — a barakonyi és apáti — és több parcella bérlete tárgyában.

A parcellánként bérbeadandó ingatlanok bérletének időtartamát 1907. év október hó 1-től számított 5 évben, a két nagybérlet időtartama pedig 1907. év október 1-től számított 12 évben állapította meg a hirdetmény, amelynek révén a parcellák egy részét sikerült bérbeadni, a két nagybérletre beérkezett ajánlatokat azonban az árvaszék nem fogadta el és így eredménytelen maradt az árverés.

A bérbeadás meghiusulásáról az alábbi tudósítás számol be:

A parcellákat bérbe adták.

Az egyes parcellákra vonatkozó versenyajánlati tárgyalásokat az elmúlt héten tartotta meg Arad megye árvaszéke igen közepes eredménnyel. Egyik-másik község határát érintő parcellákra nézve sikerült ugyan elfogadható bérleti ajánlatokat kapni, de több birtokrésze dolgában teljesen eredménytelen maradt az árverés. A barakonyi és apátii parcellák bérbeadása azért nem sikerült, mert az odavaló parasztság nem tudták letenni a megfelelő biztosítékot. A pankotai birtoktáblák közül csak egy részt adhatott bérbe az árvaszék.

A kereki uradalmi gazdaság körébe eső 200—200 holdas parcellák bérletére nézve előnyös ajánlatok érkeztek be kereki gazdáktól, akiknek mintegy 1500 korona biztosíték mellett bérbe is adták a parcellákat. A szőlősi gazdaság körébe eső tasniki puztán levő 600 és a Szodom Bikária dűlőben levő 200 hold bérlete tárgyában Szőlős község közönsége nyújtott be ajánlatot. Minthogy a község biztosítékul lekötötte a közlegelőt és e lekötés érvényéhez a törvényhatóság jóváhagyása szükséges, az árvaszék törvényhatósági megerősítéstől függően fogadta el Szőlős ajánlatát.

A nagybérletek ajánlatait elvetették.

A parcellák bérbeadásánál sokkal érdekesebb és bonyodalmasabb a két nagybérlet hasznosításának ügye. Az árvaszék a barakonyi és apátii gazdasághoz tartozó s a gazdasági épületek körül levő 1000—1800 hold, illetve 1400—2400 holdnyi területet az azokon levő gazdasági épületekkel és megfelelő élő s holt felszerelésekkel együtt egészben bérbeadni rendelte. E bérletekre nézve a kitűzött határidőig, szeptember 12-ig az alábbiak nyújtottak be írásbeli zárt ajánlatokat:

Löbl Gyula két ajánlatot, amelyek közül az egyik a barakony-apátii birtoktestekre, a másik pedig a tasniki puzta egyes majorjaira vonatkozik.

Kralovánszky Kálmán és Kovács József egy-egy ajánlattal versenyeztek s ezekben csak egyes majorok bérletére reflektáltak.

Volt ezeken kívül még egy ajánlat, Halmi A. doré, amelyet azonban ki kellett rekeszteni a versenytárgyalásból, mert az egész pankotai uradalom bérletére terjeszkedik ki.

Az árvaszék a beérkezett ajánlatok érdemleges elbírálása előtt gazdasági szakértők meghallgatását rendelte el. Verzár Márton, Vádrhelyi József és Purgly László mint főként szakértők tüzatosan megvizsgálák az ajánlatokat, amelyeknek elfogadása, helyesbben elvetése dolgában az alábbi javaslatot tette:

Minthogy Kralovánszky Kálmán, és Kovács József ajánlatai, továbbá Löbl Gyula egyik ajánlata nem a két nagybérlet egészére vonatkoznak, mind a három ajánlat a versenytárgyalásból kirekesztendő.

Löbl Gyula második ajánlata formai szemponttól megáll. Mivel azonban a két birtoktestért följajánlott bérösszeg — évi 120.000 korona — aránytalanul csekély, a szakértők véleménye szerint ez az ajánlat is mint elfogadhatatlan visszautasítandó.

Az árvaszék tegnapi Nachtnébel Gyula előnkölte alatt tartott ülésén tárgyalás alá vette a Sulkowicz-féle bérleti ügyet és Solymosán Illés dr. előadói jelentése alapján a szakérővélemény elfogadásával elvetette az összes beérkezett ajánlatokat.

Új árverés a jövő gazdasági évré.

Az árvaszék ezután arról tanácskozott, hogy mi történjék már most a bérbeadni rendelt két birtoktesttel. Minthogy az árverésnek nem

volt meg a kellő eredménye, az ülésen elhatározták, hogy a barakonyi és apátii gazdaságokat még egy évig meghagyják házikezelésben, s jövőre újabb bérbeadási hirdetményt tesznek közzé. Ennek a határozatnak a meghozatalánál is irányadó volt a szakértők véleménye, amely szerint a mostani gazdasági és pénzügyi viszonyok mellett nem remélhető előnyösebb ajánlat beérkezése és ezért halasszák a bérbeadást a jövő gazdasági évre.

Ha azonban időközben kedvező bérleti ajánlat nyújthatnák be az árvaszékhez, ugyancsak kizárva, hogy ezt elfogadják és a birtoktesteket még a jövő év október 1-je előtt bérbeadják.

Ferenc Ferdinánd aggodalmai.**Andrássy nevezetes audienciája.****Szelidítik az alkotmánybiztosítókat.**

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, szeptember 26.

A belügyminiszternek az a kihallgatása, amely a minap Ferenc Ferdinánd trónörökös előtt folyt le, még mindig élénken foglalkoztatja a politikai köröket. Andrássy Gyula gróf, aki természetesen mélységesen hallgat az audiencia részleteiről s eddig csak annyit árult el, hogy az alkotmánybiztosítók javaslatának előzetes szankciója volt a kihallgatás egyedüli tárgya.

Beavatott körökben általában két vélemény kerekedett ki erről a minden esetre fontos kihallgatásról. Ezek a vélemények azonban teljes ellentétben állnak egymással. Míg az egyik forrás úgy tünteti fel a dolgot, hogy a trónörökösnek ugyszólván semmi véleménye sem volt e fontos javaslatról, más oldalról viszont azt állítják, hogy Ferenc Ferdinándnak több tekintetben nagy aggodalmi voltak, s hogy a sokat és nagy garral hangoztatott alkotmánybiztosítók alaposan megfésülve és megszelidítve kerülnek a törvényhozás elé.

Melyik verzió felel meg az igazságnak, a közel jövő lesz hivatva eldönteni, a koalíciós kormány eddigi „sikereit” tekintve azonban valószínű, hogy az utóbbi értesülés felel meg még leginkább a valóságnak.

A törvénytervezet előzetes szankciójával kapcsolatos kihallgatás keltette politikai hangulatról következőket táviratozza fővárosi tudósítónk:

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter hír szerint az országgyűlés összeüléseinek első napjaiban nyilatkozni fog az alkotmánybiztosítók fontos és nehéz kérdésének állásáról. Politikai körökben meglehetősen biztossággal azt emlegetik, hogy arra a látogatásra, amelyet a belügyminiszter ebben az ügyben Ferenc Ferdinánd főhercegnél tett, azért volt szükség, mert a törvénytervezet fontos intézkedéseket tartalmaz trónváltás idejére is.

Tudvalevő, hogy a trónváltás, a trónöröklés problémája épp Ferenc Ferdinánd főherceggel szemben rendkívül fontos. Felesége nem királyi vér és fiai nem osztrák főhercegek. A magyar politikusokat tehát állandóan foglalkoztatja az a kérdés, nem tartanak-e majd igényt a trónörökös leszármazottjai a magyar trónra?

Bécsi beavatott értesülés szerint ennek a vitának végét vetette maga a trónörökös. Ottó főherceg fiának nagykorusi-

tása alkalmával ugyanis biztosította ezt az unokabácscsét, hogy a magyar és az osztrák trónnak ő a várományosa. Unnepies formában történt ez és a mostani trónörökös egyuttal figyelmeztette esetleges utódját azokra a kötelességekre, amelyek helyzetéből kifolyólag már most várnak rá.

A trónörökösnek ez a szereplése természetesen általános megnyugvást kelt.

A fentebbi hivatással sok részben homlokegyenest ellenkezik az alábbi állítólag teljesen megbízható forrásból származó értesülés a belügyminiszternek a trónörökösnel való kihallgatásáról:

Amidőn Andrássy legutóbb megsürgette az alkotmánybiztosítókat, a király tudtára adta a belügyminiszternek, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökösnek a javaslatok több intézkedése tekintetében nagy aggodalmi vannak, miért is jó volna, ha Andrássy a dolgot a trónörökösrel is megbeszelné. Andrássy erre a trónörökösötől audienciát kért és kapott.

Ezen az audiencián a trónörökös oly kijelentéseket tett, melyek meggyőzték Andrássyt arról, hogy Magyarország jövőendő uralkodója az alkotmány alapján áll és nem gondol valami államesinyre, még kevésbé arra, hogy magát a koronázás és a királyeskü alól kivonja. Viszont a trónörökös minden habozás nélkül kijelentette, hogy Andrássy némely javaslataiban a királyi hatalom korlátozását látja, miért is azokhoz a jelen alakjukban nem járulhat hozzá. Kifogásolta a trónörökös azt is, hogy Andrássy a megyei hivatalnokoknak meg akarja adni azt a jogot, hogy a miniszter döntése ellenében a közigazgatási bírósághoz felebbezhessen.

Andrássy azzal a benyomással hagyta el a trónörökös dolgozószobáját, hogy az alkotmánybiztosítói javaslatok a megfelelő gyengítések, illetve módosítások mellett meg fogják nyerni a király előzetes szankcióját.

Esküvő után.**A Toselli-pár nászuton.****Harc Monika hercegnőért.**

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 26.

Montignoso grófnő most már bo-dog aszszony. Szerelmesen simul élete párjához, Toselli olasz zenetanárhoz, aki törvényes hitvesévé tette a szász király hajdani feleségét. A botrány-kronika utolsó fejezetének végére ezzel a házassággal pontot lehet tenni. Ami ezután következik, az kiméletlen harc lesz a gyermekért, a kis Monika hercegnőért. Az anya nem akar megválni a gyermekétől és ki is jelentette, hogy a szász király sohasem kapja meg Monikát.

Ma az alábbi táviratokat kaptuk:

Londonból táviratozzák: Tosellinélval egy angol hírlapíró beszélgetést folytatott. A grófnő elmondta az újságírónak a szerelem történetét. Tosellivel Firenzében ismerkedett meg és az első percben egymás iránt szerelemre lobbantak. A grófnő kijelentette, hogy Monika hercegnőt a szász király sohasem fogja megkapni.

A hírlapíró ezután megkérdezte, igaz-e az a hír, hogy elveszti apanázsának egy részét. Tosellinél azt felelte, hogy nem törődik anyagi gondokkal, amikor szerelemről van szó. Van neki férje, aki szereti és megoltalmazza minden ellen.

— Boldog vagyok, mondta az új asszony, mert teljesen megértettük egymást.

Az újságíró végül a grófnő mulja iránt érdeklődött. Toselliné erre ezt felelte:

— Sokkal többet vétkeztek ellenem, mint én mások ellen. A közönség azt hiszi, hogy Pia Monika neveltetésére évi 50,000 márkát kapok. Mindössze 250 márkát kapok havonta. Ezt is később 200 márkára szállították le.

Drezdából táviratozzák: Az udvari körök-ből kiszivárgott hírek szerint egy két nap mulva felszólítják Tosellinét, hogy adja ki *Pia Monika* hercegnőt. Egy másik *drezdai* távirat szerint Toselliné továbbra is megkapja 36,000 korona évjáradékát.

Londonból jött távirat szerint a *Morning Leader* jelenti: A fiatal pár tegnap éjjel elutazott Olaszországba. Montignoso grófocó ott találkozni szándékozik Monika hercegnővel, akinek tartózkodási helyét még a legnagyobb titokban tartják. A volt királyné házassága a drezdai udvarnál nem csekély feltűnést keltett. Az udvar köreiben azt beszélnek, hogy ezek után a grófnőtől Pia Monika hercegnő azonnali kiszolgáltatását fogják követelni. Arról, hogy a jelenlegi Toselliné gyermekeit viszontláthassa, a történetek után többé szó sem lehet.

Az esketés nagyon egyszerűen történt. A fiatal párnak tizenöt napi angol földön való tartózkodási idő letelét kellett bevárniok, mielőtt a házasságkötés megtörténhetett. Ez a terminus tegnap járt le. A grófnő kevéssel tizenegy óra előtt. *Toselli* és három tanu kíséretében az anyakönyvi hivatalba ment, hol egy hivatalnok a szokásos formák betartásával elvégezte a polgári esketést. Azután az esketésben résztvettek egy kis lakomát fogyasztottak el. Este hét órára a házaspár *Svájcbá* való elutazását tűzték ki. A mézeshepek után *Toselli* európai művészi körútra indul feleségével és Monika hercegnővel.

Drezdából táviratozzák: A *Firenzebe* kiküldött szász titkosrendőröknek nem sikerült Monika hercegnő tartózkodási helyét kikutatni. Az olasz rendőrség megtagadta közbenjárását. Az itteni rendőrség az üdvözlő sürgönyöket, amelyeket Tosellinéhez barátai intéztek házassága alkalmával, azzal az indoklással *elkobozta*, hogy ezek indirekte sértők a király személyére nézve.

Drezdából táviratozzák: *Hacker* dr., Montignoso grófnő volt jogtanácsosa tegnap sürgönyt kapott Tosellinétől. A sürgöny így szólt:

Végre szerencsémet megtaláltam, legalább most nyugtom lesz a drezdai üldöztetésektől Montignoso.

Párisból táviratozzák: A *Toselli* házaspárt, amely *Londonból* jövet néhány óráig itt tartózkodott, számos hírlapíró kereste föl, de senkit sem fogadott. Több koncertügynök és könyvkereskedő felkereste *Toselli* családját és óriási összegeket ígértek, ha *Toselli* hajlandó lenne egy európai hangverseny-körutat tenni.

Londonból táviratozzák: *Toselliné* egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy semmit sem kíván most inkább, minthogy életét nyugodtan tölthesse. *Monika* hercegnőnek olyan lakást talált, ahonnan az ő beleegyezése nélkül csak nagy nehézségekkel lehetne elvinni.

Drezdából táviratozzák: A szász udvari körökben azt hiszik, hogy *Tosellinének* az az elhatározása, hogy *Monika* hercegnőt nem adja ki, még nem végleges. Remélik, hogy *Firenzében* sikerülni fog a kiküldötteknek egyezsége jutni *Tosellinével*. Hogy milyen lépésekre szánják magukat, ha *Toselli* és *Toselliné* vonakodnak kiadni a gyermeket, ebben a pillanatban

még nem bizonyos. Mindenesetre *törvénytörési határozatot* provokálnak, hogy ennek alapján az olasz rendőrség közbenjárását igénybe vehessék. *Toselliné* pedig folytonos lakásváltatással akarja az olasz rendőrség közbenjárását kikerülni.

A kamara közgyűlése.

Kossuth és Sztéryni üdvözlése. — Emlékezés Baross Gáborra. — Főirat a vagonhiány megszüntetéséért. — Ottenberg Tivadar tervezete a váltóóvás reformjáról. — A másodtitkár nyugdíjazták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

A nyári szünet után ma tartotta első közgyűlését az aradi kereskedelmi és iparkamara. A hosszú vakáció alatt több érdekes és fontos tárgy gyűlemlét össze, amelyeknek elintézésére ma a szokottnál nagyobb számban vonultak föl a mezeli hadak, míg a kamarának helybeli tagjai közül csak néhány ügybuzgó aradi közigazdász jelent meg. Pedig a mai közgyűlés megérdemelte volna, hogy a kamarai díszterem padsorait sűrűbben népesítsék be, mert a vitális érdekű tárgyak mellett több kiemelkedő mozzanata is volt a közgyűlésnek.

Első helyen említjük meg a tanácskozási magas színvonalát, az érvek összecsapását minden személyes él kerülésével, amire nem mindig volt eset a kamara közgyűlésein. Rendkívül érdekes volt *Kristyó* János elnöki megnyitó beszéde is, amelyben vázolta a jelenlegi szomorú gazdasági viszonyokat és rámutatott a bajok kutforrásaira, továbbá *Ottenberg* Tivadar-nak a váltóóvás reformjára vonatkozó és a közgyűlésen ismertetett tervezetét, amelyért a kamara köszönetet is szavazott a memorandum írójának. A pécsi kongresszusról való jelentés során az elnökség *Kossuth* Ferenc és *Sztéryni* József államtitkár üdvözlését indítványozta, amit a közgyűlés föltűnő hűdéssel fogadott, míg általános helyeslés kísérte azt a főszólamot, amely a vagonhiány és széninség elleni erélyes kormányintézkedést kért. A mai közgyűlés végén befejeződött egy hosszabb ideje húzódozó személyváltás is a kamara tisztikárában, amennyiben ma 2400 korona évi nyugdíjjal nyugdíjazták *Edvi Illés* Lászlót, a kamarának másfél évtizeden át volt másodtitkárát.

Részletes tudósításunk a közgyűlés lefolyásáról a következő:

A közigazdaság válsága.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután ötödfél órakor *Kristyó* János elnök letele alatt közgyűlést tartott. *Kristyó* elnöki megnyitójában a megjelentek üdvözlése után elmondotta, hogy ma egy éve kevés örömdolgot jelenthetett az elnöki székben, de ma még súlyosabbak a viszonyok és Magyarország közigazdasága válságos napokat él. Az ország olyan képet mutat, mintha báborus világ járna. A pénzpiac drágasága, a vállalkozási kedv teljes hiánya s a nehéz megélhetési viszonyok mellett is egyre forrong a munkásság, amelyet a szakszervezetek éretlen tulkapásával szembe állítanak a kenyéradóikkal.

— E mostani vigasztalan helyzetből, amelyben nem látjuk a jobb jövő reménységét, — folytatta *Kristyó* beszédét, — csak a kormány erélyes intézkedései szabadíthatják meg az ország iparát és kereskedelmét. Le főbb ideje, hogy a kormány meggátolja a közigazdaság fundamentumainak további megtámadását s úgy a munkaadók, mint a dolgozni akaró

alkalmazottak érdekében biztosítsa a munka szabadságát.

A kereskedelmi kormány üdvözlése.

Az elnök ezután jelentést tett a kamarának a pécsi iparoskongresszuson való részvételéről és hozzátette, hogy ha a kormánynak a kongresszuson elhangzott szép tervei csak részben megvalósulnak, úgy Magyarország szebb napokra fog virradni. Indítványozza, hogy a kereskedelmi kormánynak a kereskedelem és ipar föllendítését célzó törekvéseiért fejezze ki a kamara bizalmát *Kossuth* Ferenc és *Sztéryni* József iránt és ezt a bizalomnyilvánítást főirat alakjában hozzák a miniszter és az államtitkár tudomására.

Mély csönd követte az elnök szavait, egyik oldalról sem hangzott föl a szokásos helyeslés és a fagyos csönd megtörésül mondta ki *Kristyó* az elnöki határozatot.

A kamara adományai.

A Baross parkban föllállított Baross-díszkút költségeihez 320 koronával hozzájárult a kamara. Ezt az adományt *Kristyó*ynak kegyeletos, *Baross* Gáborról megemlékező szavai után jóváhagyta a közgyűlés. Tudomásul vették a kamarának egyéb, jelentéktelenebb adományozásait és a kereskedelmi miniszternek azon elhatározását is, hogy kerületbeli kisiparosokat és szövetkezőket tizenkét esetben 97000 korona értékű gépsegélyben részesített.

Vagonhiány okozza a széninséget.

Több miniszteri leirat ismertetése után *Czukur* László interpellációt intézett az aradi kereskedelmi iskola tanítási idejének 9 órától 1 ig való megállapítása és a tornatanítás bevezetése iránt.

Marschall Lajos dr. titkár megnyugtató válasza után

Weisz Mór interpelláció alakjában szóval tette a széndrágaságot és bányavállalati vezetőférfiak kijelentései alapján fejtegette, hogy a széninséget kizárólag a vagonhiány és a teheráruforgalom korlátozása okozza. Az egy-sinpárrendszerünk mellett a személyforgalom érdekében gátat vetnek az áruforgalom lebonyolításának és így előáll az a helyzet, hogy még a redukált üzemmél dolgozó bányák termékei is fölhalmozódnak, de elszállításukról a vállalatok nem tudnak gondoskodni. Javasolja, hogy a kamara intézzen a kormányhoz sürgős felterjesztést, melyben a teherforgalom akadálytalan lebonyolításának és kellő számú vagon fölötti rendelkezésnek biztosítását kéri.

Ottenberg váltóóvás-tervezete.

A váltóóvás reformja ügyében az *Omke* — amint ismeretes — memorandumot terjesztett a kereskedelmi miniszterium elé, amely azt véleményezés végett megküldte az aradi kamarának is. A kamara javaslattételre *Ottenberg* Tivadar vezérigazgatót kérte föl, aki eleget tett megbízatásának és egy tanulmányt beillő tartalmú és érdekes szakvéleményt dolgozott ki és terjesztett a plénum elé. A mai közgyűlésen bemutatott elaboratum szerint ami falvainkban kezdetleges postai viszonyaink miatt alkalmatlanok a postai közegek arra, hogy a váltóóvás teendőinek ellátásával megbizassanak és kérdés, hogy elvállalja-e az állam a szavatosságot azon károkért, amelyek a közegeknek mulasztásai révén származnak. Az óvás kellekeli dolgában van szükség radikális reformokra és ezek között első helyen álljon az, hogy magára a váltóra vezetessék az óvás, amiáltal fölöslegessé válnék a költséges óváskönyv vezetése.

A közgyűlés élénk helyesléssel kísérte *Ottenberg* tervezetének gyakorlati irányu és mag-

vas fejtegetéseit, *Kristyóry* János elnök pedig meleg szavakban köszönetet mondott a vezérigazgatónak a reformtervezet kidolgozásáért.

Számos vélemények után a közgyűlés elfogadta a nyugdíj-bizottság javaslatát, mely szerint *Edvi Illés* László másodtitkár betegség címén évi 2400 korona díjjal nyugdíjaztatik. Mihelyt a miniszter jóváhagyja ezt a határozatot, nyomban betöltik a másodtitkári állást.

Kristyóry János elnök ezután berekesztette a közgyűlést.

Titok! Titok!

Ne tessék elolvasni!

De aki elolvassa, tartsa titokban!

Arad, szeptember 26.

A verziók közül, amelyeket az *Aradi Közlöny* mai száma a polgármester és a bankigazgatók titkos értekezletéről közöli, egy se hiteles. Az értekezlet pontos lefolyását én tudtam meg s a következőkben adom:

Történt a városháza torony-szobájában, a Gizzella-óra alatt, éjjel. A teljes titokzatosság kedvéért a megjelentek mindegyike álarcban jelent meg. A polgármester Nattland Bernátnak van maszkirozva, Heinrich Sándor Ottenberg Tivadarnak, Ottenberg a polgármesternek, Nattland Bernát Ring Gézának, Ring Géza Hehs Bélának és az utóbbi egy villámháritónak. A tárgyalás eszperantó nyelven folyik, amelyet, minthogy senki se érti, Szondy Béla anyakönyvvezető, a város mezzofantija tolmácsol.

A polgármester (a megjelentekhez): Nu?

A bankigazgatók: Nu ná!

A polgármester: Kérem, ezt azonban szigorú diszkréció alatt tartsák. Mert amit tárgyalunk: az titok.

A bankigazgatók (a tényleges titkolódzás állapotába helyezkednek.)

A polgármester: Tehát, magunk között megállapíthatjuk, hogy a városnak nincs pénze.

I. bankigazgató: Igazán?

II. bankigazgató: Mit nem tud meg az ember!

A polgármester: Ez azonban, kérem, titok.

III. bankigazgató: Persze. Hiszen a lapban is úgy olvastam.

A polgármester: Most összöb a füleket. Sssss... Es kölcsönt akarunk felvenni... sssss...

IV. bankigazgató: Nagyszerű... Ezt se szabad megtudni senkinek.

V. bankigazgató: Kérlek, Béla, ne blamáld a kart. Az egész világ tudja, hogy ez titok, csak te nem akarsz tudni.

A polgármester: Borzasztó, borzasztó. Gyilkosan titok. Es most jön a rejtelmek rejtelme: a pénzt a Pesti Hazai akarja csak adni, de nagyon drágán.

I. bankigazgató: Milyen drágán?

A polgármester: Ep ez a titok. O hét százalékot mond, két százalék storno-díjjal, három ezrelék bánatpénzzel és nyolc százezrelék fájdalomdíjjal. Ki tudhatná megmondani, hogy ez együttvéve mennyi?

II. bankigazgató: En tudom, de mivel titok, hát nem mondhatom el.

A polgármester: Es most a legsúlyosabb diszkréció alatt egy kérdést intézek önökhöz: nem adnák az aradi pénzügyintézetek ezt a kis pénzt a városnak?

I. bankigazgató: Bizony, ez titok.

II. bankigazgató (a III.-hoz): Talán a kollega ar megtudná mondani...

III. bankigazgató (gondolkodva): En? Mért szóljak épen én?

IV. bankigazgató: Az ilyen titkekat legjobb nem is bolygatni.

V. bankigazgató: Ha már egyszer titok, legyen titok.

A polgármester: A mig tehát kiderül, tartsák az urak az ügyet mély diszkrécióban.

I. bankigazgató: Persze.

II. bankigazgató: Bizony.

III. bankigazgató: Csakis.

A polgármester: Akkor az értekezletet berekesztem, De ezt se mondjuk el senkinek!

Igy folyt le az értekezlet. Az olvasó azonban kéri, hogy a fentieket, ugyan csak a közérdekre való tekintettel, a legsötétebb titokban tartsa.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: A vig özvegy, operetta. (Bérlet A.)
Vasárnap: Délután: A gyerekasszony, népszínmű. Este: Gül-Baba, operetta. (Bérlet B.)
Hétfő: A koldusdiák, operetta. (Bérlet C.)
Kedd: A koldusdiák, operetta. (Bérlet A.)
Szerda: Az eszményi férj, színmű. (Bérlet B.)
Csütörtök: Az eszményi férj, színmű. (Bérlet C.)
Péntek: Ernáni, opera. (Bérlet A.)
Szombat: Bukow, a székelyek hóhéra, színmű. (Bérlet B.)
Vasárnap: Aranylakodalom, színmű. (Bérlet C.)

* Kócián és a new yorki nők. Paganini óta Kócián és Kubelik voltak a hangverseny termek legnagyobb szenzációi. Kócián volt a mult évad társasági életének is eseménye Londonban. Ottani, valamint berlini, bécsi, párisi és a kontinens egyéb városában elért sikerei példátlanoknak mondhatók. Erőteljes körülmény, hogy Kócián és Kubelik osztálytársak voltak. A fiatal cseh hegedűművész legutóbb New-York és Bostonban lépett fel és New York hölgyvilágának ismét alkalma nyílt arra, hogy egy ifjú művész játéka miatt olyan izgalomba jöjjen, mely ugyszólván megközelíti a hisztériát. Minden év meghozza a maga csodagyermekét és kiváltja évről évre a newyorki nőkből a lelkesedés lángját. Kócián pályafutása bámulatos. Még egészen fiatal ember, de már az első nyirettyű vonás után felismerjük benne a született zsenit. Technikája óriási és kantilénje csupa melegség és lágyaság. Egyébként tökéletes technikáján kívül van valami benne, ami a művészettel együtt kell, hogy megszülessen, olyasmi, amit semmiféle tanulás sem hoz meg. — van lelke.

Az aradi autobus.

Sármezey Endre és Löcs Rezső a próbautról.

A Westinghouse-gyár sikere.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Az aradi automobil omnibusz, vagy amint már nevezik: az autobus hétfőn itthon lesz. A diszes jármű eddig diadallal járta be az országot s ahol tekintélyes méreteivel végigrobogott, hozzáértő emberek dicséretével és elismerésével találkozott.

Tegnap már a fővárosi sajtó is meghajította előtte az elismerés zászlaját s Aradváros vállalkozását követendő példának állította oda Budapest elé. Arad, mint követendő példa! Ime, az autobus első és mindenesetre méltánylandó sikere.

Budapesti tudósítónk, aki az omnibuszt megtekintette, elragadtatással beszél az izléses kiállítású kocsirol, amely bizonyára érdekes színt fog adni az aradi utcai életnek. A hatalmas autobus vörösre és sárgára van lakkozva, s oldalain aranyozott tábla hirdeti a tulajdonos és a gyáros nevét ilyen formán:

Arad szab. kir. város.

Westinghouse autobus.

Az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa ma felkereste Sármezey Endrét és Löcs Rezsőt, a kik az automobilon a Pozsonytól Budapestig terjedő 220 kilométeres utjokról az alábbi érdekességeket mondták:

Sármezey Endre,
az Acsev. főfelügyelője.

Mielőtt az automobil omnibusz hosszú útjára elindult volna, Pozsonyban, ahova elébe utaztunk, bemutatuk az érdekes gépet a pozsonyi tanács tagjainak, akik elragadtatással beszéltek róla. Ugyanekkor egy rövidebb kirándulást is tettünk, mely alkalommal 42 utas ült az automobilon. Dacára a nagy megterhelésnek, a gép mégis a legnagyobb könnyedséggel küzdötte le a nehézségeket s egy 15 percentes emelkedőn könnyen futott fel.

Pozsonyból 24-én indultunk, s Győr g a lehető legrosszabb országutakon haladtunk. Az automobil kerekai mélyen belevágódtak a javítás alatt lévő uttestbe, de még sem történt semmi incidens. Pozsonyból több érdeklődő jó darabon elkísért bennünket, köztük Angelo Gyula jogakadémiai tanár és neje, akik az imperiálon ültek, s Pozsonytól mintegy 10 kilométernyire szálltak le az automobilról. Ekkor a már előre kiküldött fogatjukban foglaltak helyett, s vissza hajlattak Pozsonyba.

Győrbe délután 3 órakor érkezünk meg, honnan még aznap Esztergomba, vasárnap, 25-én reggel negyed 11 órakor pedig Ó-Budára érkezünk. Eredetileg úgy volt, hogy az Ó-Budai várnál a magyar automobil klub tagjai fogadnak bennünket, de úgy látszik valami félreértés történt, mert a klub tagjai más uton vártak, mint ahol mi érkezünk, s így a fogadta tásból semmi sem lett.

Budapesten tegnap délután Bárczy István polgármester és a tanács több tagja tekintette meg az omnibuszt, ma pedig a budapesti omnibusz-vállalatnak mutatják be a kocsit. Budapestről holnap reggel indulnak el az omnibuszszal s egyenesen Miskolcra mennek, ahonnan szombaton Debrecenbe, vasárnap pedig Nagyváradra érkeznek. Az automobil hétfőn reggel indul Nagyváradról Aradra, s valószínű, hogy a délután folyamán már itt is lesz.

Pozsonytól Budapestig semmi kellemetlenségünk sem volt. A gép a legszabályosabban működött, s Pozsonytól Győrig 25, Győrtől Budapestig 32 kilométer volt az átlagos sebessége. Az utazás végtelenül kellemes volt s a tapasztaltak után a legjobb reményekkel nézünk az automobil-omnibusz jövője elé.

Löcs Rezső,

Aradváros gazdasági tanácsnoka.

E hó 24-én délelőtt negyed tíz órakor indultunk el az automobilal Pozsonyból. Egyenes menetelésben 79 kilométernyi utat tettünk meg Győrig, ahová déli negyedegy órakor érkezünk. Győrben megebédeltünk és rövid pihenő után három órakor utra keltünk. Este hét órakor robogott be a hatalmas gép Esztergomba, ahol már várt bennünket a város polgármestere, egyik tanácsnoka és főjegyzője. Ezek az urak megtekintették az automobil, amely teljesen megnyerte tetszésüket. Kérésükre próbautat tettünk velük s ennek befejeztével kijelentették, hogy tárgyalásokba fogyan bocsátkozni a Westinghouse gyárral automobil-omnibusz megrendelése iránt, mert Esztergom és Párkány között automobillal akarják a forgalmat lebonyolítani.

Másnap reggel kilenc órakor hagytuk el Esztergomot és tíz óra 35 perckor berobogott a gép Óbudára. Itt azután megálltunk, hogy az automobil kissé rendbe hozzuk. A patináját, vagyis az ut szürke porát azoaban meghagytuk rajta s így természetes, hogy a hatalmas közlekedési eszköz nagy feltűnést keltett a fővárosban. Rövid pihenő után a Margit-hidon át bementünk a főváros belparti részébe. A Lipót-, Váci-, Károly-körutakon, Andrásy- és

Stefánia-utakon végig a viztorony körül körutat tettünk a Rákóczi utig, ahol a Pannónia-szálló előtt megálltunk. Oriási néptömeg vette körül a poros autóbilt, úgy, hogy a podgyaszomat sem vehettem le a kocsiról. A Pannónia-szálló előtt várt bennünket *Bárczy István* dr. fővárosi polgármester, *Lung* tanácsos és a tanács több tagja. Miután megtekintették az autóbilt, *Bárczy* polgármester megkért minket, hogy időzzünk még egy napig a fővárosban, mert szeretné bemutatni az autóbilt a közlekedési bizottságnak. *Bárczy* polgármester ma délután mutatja be az autóbilt, amely holnap, pénteken reggel 8 órakor folytatja útját Arad felé.

Mi, a város kiküldöttei azért tértünk már vissza, mert a Pozsonytól Budapestig megtett 220 kilométeres uton annyi tapasztalatot szereztünk, hogy a további utat fölöslegesnek tartottuk. Meggyőződöttünk arról, hogy az autóbilt a Győrig vezető hepe-hupás rossz uton kifogástalanul haladott tova. A gép 40 lóerejű, önsulya $4\frac{2}{10}$ mmázsa, a sebessége óránként 35 kilométer, amelyhez 4—500 gramm benzint fogyaszt. Az olajfogyasztása 0.2 gramm. A gép hordképessége kifogástalan, a vezérműve és a fékje kifogástalanul működik. Mindez abból is kitűnik, hogy a gép egyetlen egyszer sem állott meg a hosszú uton javítás végett.

A gép működése egyenletes s a kocsiban ülőkre nem gyakorol hatást. Ami a karusszelt illeti, azt a mi viszonyainkhoz képest kell alakítani. A város autóbiltal nem lesznek imperialtal, felső emelettel ellátva s így a most kissé alacsony kocsit magasabbra lehet emelni. Érdekesnek tartom megemlíteni, hogy a Westinghouse-cég az autóbilt utasait 150.000 koronára biztosította.

HIREK.

Ha Deák Herbert is volna . . .

Bródy Sándornak a nemzeti küzdelem idején az az ötlete keletkezett, hogy mi lenne, ha Szilágyi Dezső élne. Ötletes és érdekes következtetéseket vont le ebből a fölállításból az íróművész, aki politikai jósnak is el-sőr. ngu.

Egy másik kérdés nem kevésbé időszerű a magyar politika mai helyzetében. Talán perverzebb, talán különösebb, talán furább ez a kérdés. De valójában a politikai élet nagy igazságain alapul. Mi lenne, ha Deák Ferencnek fia volna?

Fura kérdés, furcsa ötlet, de hogy fölmerülhet, az a magyar politikai helyzetnek legtermészetesebb követke-zése. A Herbertek idején, a Herbertek uralma alatt valóban a haza bölcsé-nek legnagyobb bölcsesége, hogy nem házasodott meg és nincsen fiúörö-köse . . . Mi lenne, ha Deák Ferenc-nek is fia volna. Ha Deák fia is poli-tizálna. Ha Deák fia is herbertes-keznék . . .

Elkövetkezett az az idő a magyar politikában, hogy nem a tehetség és nem a tudás jogosít a közéleti szereplésre, hanem a születés. És vannak, akik nagyon jó névvel születtek. Ki-tűnő névvel . . . Talán kevesebb te-

hetséggel, de sok, igen sok hatalmat jelentő névvel.

Csak a hatvanhétnek nincsen örö-köse. Hiába, Deák bölcs volt és nem hagyott hátra fiut. Hiszen ha Deák-nak fia volna körülötte sereglénének a 67 rajongói. Neki is volna neve, ő is afféle majordomus-örökös volna! Reája is esküdnének, neki is szent volna a neve, szentség a politikája, parancs az akarata.

Ámde Deák bölcs volt, jós és előrelátó. Milyen polgárháboru volna ma, ha Deáknak is fia volna. De Deák a legnagyobb érdemet szerezte a haza körül. Örök békét adott szá-mára. Nincsen fia . . .

— Az olasz király titokzatos utja. *Hamburg*-ból táviratozzák: Az itteni lapok egyértelműen jelentik, hogy tegnap este tizenegy előkelő olasz társaságában *Viktor Emanuel* olasz király *Hamburg*-ba érkezett. A lapok híradása szerint az olasz király inkognitóban egy előkelő szállóban vett lakást és reggel *Kielbe* utazott, ahol a német császár vendége lesz. Az olasz király *hamburgi* tartózkodását hivatalosan nem erősítették meg, a lapok azonban ezzel szemben is fentartják híradásukat, mert hivatalosan elismertek annyit, hogy tegnap több előkelő olasz férfiú tartózkodott *Hamburgban*.

— Az eltűnt bankárok. Megirtuk, hogy *Fischer* és *Ring* fővárosi bankárok előre tudva, hogy fizetési-képességük lesznek, *eltűntek* a fővárosból. Mint *budapesti* tudósítónk jelenti, a cég alkalmazottainak távirati kérdezősködése hiábavalónak bizonyult, mert sürgönyeikre nem érkezett válasz. A két bankár ellen a VII. kerületi előjáróságához két panasz érkezett, hogy *orszjegyeket tartottak vissza*. Az előjáróság egy számvevő-ségi tisztviselőt küldött a bankházba, hogy az üzleti könyveket vizsgálja meg. A hivatalnokok azzal fogadták a tisztviselőt, hogy az üzleti könyvek és az értékpapírok a kasszában vannak, amelynek kulcsait a főnökök magukkal vitték. A vizsgálatot így nem sikerült megtartani. *Fischer* és *Ring* ellen a rendőrséghez is számos feljelentés érkezett.

— Kabaret az utcán. Fővárosi tudósítónk jelenti: Az *Andrássy-ut* és *Gyár-utca* sarkán ma délután nagy csoportosulást idézett elő egy elegáns hölgy és egy jól öltözött férfi, akik az utca közepén hárfakiséret mellett *kuplékat énekeltek*. A nő és a férfi *berlini* utcai énekesek, akik most érkeztek *Budapestre* és így akarják megkeresni az utiköltséget. A közönség nagy-lelkűen honorálta a nem mindennapi élvezetet, amelyet azonban a rendőrség meg akart zavarni az énekeseknek a kapitányságra való ki-sérésével. A közönség azonban nem engedte a rendőrséget közbelépni s így az énekesek zavartalanul tovább énekeltek s pengették hárfájukat.

— Az állami tisztviselők lakbérére. A kormány, mint egy hozzá közel álló lap jelenti, az állami tisztviselők lakbér kérdését úgy oldja meg, hogy az összes rangosztályok lakbérére fel-emeli akkép, hogy ezentul az egygyel magasabb rangosztály lakbérösszegét fogják kapni. Így például a XI. osztálybeliek az eddigi X. osztálybeli lakbért, a X. osztálybeliek az eddigi IX. osztálybelit s így tovább. Az erről szóló törvényjavaslatot a pénzügyminiszterium elké-

szítette s az már legközelebb a képviselőház legelső ülésén egyikén benyújtásra kerül.

— A kuria megerősítette a halálos ítéletet. *Budapest*-ről táviratozzák: A petrovai rablógyilkosok bűnpörét három napon át tárgyalta a legfőbb bíróság. Tudvalevő, hogy a tetteseket, kik a petrovai postakocsit kirabolták a múlt télen s a kocsist és egy csendőrt meggyilkoltak, a máramarosszigeti esküdtbíró-ság mind elítélte, a fölbujtással vádolt *Husz Ábrahám*ot is, aki pedig mindvégig tagadott. A törvényt alkalmazó bíróság *Husz Ábrahám*ot és *M. hálka Jánost* kötelhalálra ítélte s a többiek közül *Perl Lébet* és *Perl Fischelt* 10—10 évi, *Filipszuk Jánost* 6 évi és *Bilaskó Vasilyt* 5 évi fegyházzal sújtotta. A kurián ma déli 12 órára tüzte ki *Sebestyén* tanácselnök az ítéletek kihirdetését, de még egy órákor se került erre sor. A legfőbb bíróság palotáját a kíváncsi emberek ezrei lepték el, úgy, hogy rendőröknek kellett a rendet fentartani. Fél 2 órákor *Sebestyén* tanácselnök kihirdette a kuria ítéletét, mely szerint az összes *semmiségi panaszok elutasításával helybenhagyta a máramarosszigeti esküdtbíró-ság ítéletét*. A kihirdetés után a bíróság nyomban átalakult *kegyelmi tanácscsá* annak a kérdésnek eldöntésére, hogy kegyelemre ajánlják az igazságügy-miniszter útján a királynak a két halálra ítéltet.

— Minek nézték a szentannai követet? A szeghalmi Kossuth-szobor leleplezésén, Kossuth Ferenc kíséretében, részt vett ifj. *Mahler György*, az ujszentannai kerület képviselője. Egy békéscsabai lap erről az alkalomról a következő derűs históriát írja meg:

Mahler György, a szentannai követ, jól megtermett legény Oles lábaira pompásan rásimul a diszmagyar nadrág. De a mente, az már egy kicsit lóg rajta, mert nincs olyan kicsi mérték a szabómesterségben, amelylyel *Mahler György* testéhez illő szük mentét szabni tudnának.

Amikor leszállott ő is a csabai vendégeket szállító vonatról, általános feltűnést keltett a gyomai pályaudvaron. Kérdezték is menten, ki lehet, mi lehet? A főszolgabíró-ság *Jerék* képviselője és rendfentartó parancsnoka: a szolgabíró, végezetül odafor-dul egy csabai ujságíróhoz:

— Mondd csak, kérlek, ki ez a magas legény?

Az ujságíró nagyot néz és ötlete támad:

— Tudod, pajtikám, ez egy oly „herold”, aki most Gyomától Szeghalmig a nagy nap dicsőítésére szakadatlanul egy harsonát fog fujni a gőzmoz-donyon.

A szolgabíró áhitatos tekintettel nézett *Mahler* után, de még ki sem csodálhatta magát, mikor eléje állott *Seiler Elek*, az örökifju békéscsabai főszolga-bíró s előbb az ujságíróhoz szólott a meghatásig komoly ábrázattal:

— Ugyan szerkesztő, ne tessék a hivatalos közegekkel — viccelni! . . .

Majd bizalmasan odébb húzta tb. kollégáját s épp olyan komolysággal sugta a fülébe:

— Ez a diszmagyaros legény a képviselőház — portása . . .

A szolgabíró arca felderült:

— Mindjárt gondoltam! . . . — szólott a leg-ártatlanabb meggyőződéssel.

Mikor aztán megérkezett *Kossuth*, szegény *Mahler György* nem tudta megérteni, hogy miért bök-

BRAUN MIKSA

A Magyar Szent Ko-
rona Országai Vas-
utas Szövetségének
SZÁLLÍTÓJA
Szolid szabott árak!

Férfi és gyermekruha áruháza

ARAD,

Szabadság-tér 20., Br. Nádasy-palota.

Telefon szám 577.

K ü l ö n

mértékosztály.

Szolid szabott árak.

dösi öt folyton az utból s a miniszter közeléből a szolgabíró . . .

— **Vasuti szerencsétlenség.** *Nagykárolyból* táviratozzák: *Érdkörtvélyes* feltételes vasuti megállóhelyen ma hajnalban az álló debreceni személyvonatnak hátulról nekiment egy tehervonat. A személyvonat négy utolsó kocsija *darabokra törött*, a tehervonat három utolsó kocsija pedig egymásra torlódott. Az összeütközés következtében *husz személy megsebesült*. Nemsokára megérkezett a segélyvonat, amely orvosokat, mentőket szállított ki a szerencsétlenség színhelyére. A vonaton megérkezett hatóság nyomban megindította a vizsgálatot. A sebesülteket Nagykárolyba és Érdkörtvélyesre szállították. Három megsebesült asszonyt Nagykárolyba vittek, ezek közül az egyiknek *sérülései súlyosak*. A tehervonat fékezője azt vallotta, hogy ő már 200 lépésről észrevette a veszedelmet, fékezett is, de ekkor már késő volt.

— **Sztrájk a Rab háznál.** Soha annyi bajjal nem épült fel ház, mint a Batthyány-utcai Rab-féle bérház. Az építőipari háberu idején hol szünetelt a Rab ház építése, hol pedig újra megkezdtek a munkát. Ma reggel újabb sztrájk tört ki az épületnél. Az építető az elmúlt héten napi 1 korona 20 fillér bérrrel munkásnőket fogadott fel. *Rab Ákos* ma reggel azután kijelentette, hogy egy hétre visszamenőleg csak napi *egy korona bért fizet*. A munkásnők, számszerint 12-en, egy *Szász Éva* nevű napszámosnő kezdeményezésére *kimondták a sztrájkot* és abbahagyták a munkát. Előreláthatólag a férfimunkások szolidaritást vállalnak a leányokkal és ők is beszüntetik a munkát.

— **Zendülés egy bányában.** *Johannesburg*-ból táviratozzák: A Witwatersrand egyik bányájában zendülés tört ki azon határozat folytán, hogy azon munkások, akiket hazájukba kellett volna visszaküldeni, ki nem mentett mulasztás miatt elveszett munkaidőt utólag pótolni tartoznak. A rendőrség sortűzet adott, miáltal 15 ember megsérült.

— **A közös konyha.** Az Állami Tiszviselők Köre felkéri azokat, kiknél a *közös konyha* aláírási ível vannak, hogy azokat *f. hó 27-én délig* okvetlen visszajuttatni sziveskedjenek, mert a késedelmeskedés az alakuló közgyűlés össze hívását gátolja.

— **„Hazaellenes üzemek miatt.”** A hivatalos lap közli, hogy *Lilge Károly* szarvasi ágostai helvét evangélikus tanítóképző intézeti negyedéves és *Pavella Márton* ugyanez intézeti harmadéves növendékeket az illetékes egyházi

főhatóság által hozott és a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletével megerősített határozata által, *hazaellenes üzemek miatt*, az ország összes tanítóképző intézeteiből kizárták.

— **Egy község lángokban.** *Győr* ből táviratozzák: *Csécsey* györmegyei községben tegnap gyermekek játék közben felgyújtották *Virág Mihály* pajtáját. Rövidesen tüzet fogtak a szomszédos házak, majd annyira elharapódzott a tűz, hogy az *egész község lángokban áll*. Estig 28 ház, továbbá a templom és iskolaépület az összes terményekkel és melléképületekkel *porrá égett*.

— **Nyilvános nagymosás.** Figyelmeztetjük a tisztelt hölgyközönséget, hogy szombaton délután 3 órakor a Központi szálló kerthelyiségében megtartatik a nyilvános nagymosás.

— **Rovarpor,** bolhak, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapest. áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 26.

Amerika 1 olcsóbb. Elkelt 20.000 métermázsa tartott arakon. Kínálat és vételkedv korlátoft. Az árak 50 kilónkénti számítva:

	Déli sariát	5 órai sariát
Buza októberre	11.15—11.16	11.09—11.10
Zab októberre	7.92—7.93	7.84—7.85
Rozs októberre	9.60—9.61	9.63—9.64
Tengeri 1908 májusra	6.82—6.83	6.77—6.78

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	642.50
Magyar hitelrészvény	743.75

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 26. —

Központi szálloda. *Dubiczky Zoltán* birtokos Kolompja. — *Starky Alfréd* bankigazgató London. — *Papp József* építőmester Makó. — *Hoffman József* építőmester Nagyszében. — *Doctorics Benő* gépészmérnök Budapest. — *Stolcz Dániel* mérnök Budapest. — *Lille Ottó* gyáros Berlin. — *Halász Henrik* kereskedő Nagyvárad. — *Kohn Sándor* igazgató neje és leánya *Alváca*. — *Korabi János* önkéntes Innsbruck. — *Szállas József* kereskedő Budapest. — *Schlesinger Károly* kereskedő Bécs. — *Bauer Albert* kereskedő Frankfurt. — *Semerényi István* kereskedő Budapest. — *Reisz Ignác* utazó Bécs. — *Stracke Ede* gyáros Hajde. — *Hirschberg Armin* utazó Budapest. — *Barta Sándor* utazó Budapest. — *Mayerhof Manó* utazó Budapest. — *Vadász Zsigmond* utazó Budapest. — *Dick Fidél* utazó Budapest. — *Kolonics Ferenc* utazó Budapest. — *Schäffer Rikárd* utazó Lipse. — *Löbl Andor* kereskedő és neje *Dobra*. — *Hegyí Pal* kereskedő és neje *Brád*. — *Palugyay Ferenc* kereskedő Pozsony. — *Székrenyessy Géza* joghallgató Magyaróvár. — *Brüll*

Lajos utazó Bécs. — *Szigeti Zsigmond* utazó Budapest. — *Amstein Béla* utazó Pozsony. — *Boskovits Imre* utazó Budapest. — *László Marcel* utazó Nagyberek. — *Rédey Károly* utazó Budapest. — *Weisz Mór* igazgató Békésgyula. — *Práger Bertalan* utazó Budapest. — *Pick Armin* utazó Budapest.

Fehér Kereszt-szálloda. *Sorsits Béla* ezredes Lugos. — *Györe Béla* főhadnagy Lugos. — *Bolvári Zaha Dániel* igazgató Budapest. — *Boros Emil* bankigazgató Déva. — *Szegedy Árpád* szakiskolai igazgató Budapest. — *Vajna Farkas dr.* ügyvéd Hát-szeg. — *Egresi Dezső* fakereskedő Budapest. — *Urbán István* kereskedő Makó. — *Lélek István* iparos Makó. — *Lipcsék Ágoston* igazgató Budapest. — *Mandel Béla* főügyész Kassa. — *Grosz Henrik* könyvelő Szolnok. — *Urbán Ede* igazgató Kolozsvár. — *Henrik Sándor* gazdálkodó Déva. — *Braun Simon* erdőmester Szászváros. — *Rök Aladár* ügyvédjelölt Miskolc. — *Sver Adolf* fakereskedő Zimony. *Kiseibach Alfréd* gyáros Bécs. — *Pick Lipót dr.* ügyvéd Budapest. — *Müller Mihály* kereskedő Pozsony. — *Weisz Emánuel* gyáros Fiume. — *Smilovic József* borkereskedő Nagysomkut. — *Polipser Fülöp* kereskedő Érmihályfalva. — *Szemere Mihály* utazó Budapest. — *Pek Henrik* utazó Budapest. — *Lévai Lipót* utazó Budapest. — *Krausz Armin* utazó Budapest. — *Weisz Gyula* utazó Budapest. — *Müller Nándor* utazó Budapest. — *Pick Hugó* utazó Budapest. — *Weisz Amália* utazó Budapest. — *Lebovits A.* utazó Budapest. — *Kohn Péter* utazó Bécs. — *Schwarz Berthold* utazó Bécs. — *Meiri Rudolf* utazó Bécs. — *Lichtman Ignác* utazó Bécs. — *Szabados Sándor* utazó Bécs. — *Kánitz Gusztáv* utazó Bécs. — *Takács Sándor* utazó Bécs. — *Weisz Berthold* utazó Bécs. — *Ber Mór* utazó Budapest.

Vass szálloda. *Godál Károly* kereskedő Gy. Uj-falu. — *Ormay Olivér* birtokos Zalaszentgróth. — *Herman Samu* utazó Budapest. — *Fleiszig József* utazó Budapest. — *Horovitz Jakab* tanító Hódmezővásárhely. — *Engel Bernát* utazó Budapest. — *Kádár Gyula* utazó Budapest. — *Weisz Berthold* utazó Bécs. — *Schön Armin* utazó Bécs. — *Grodli Jakab* utazó Grác. — *Hofbauer Odön* utazó Prága. — *Salter Géza* utazó Lipse. — *Halm Jónás* utazó Bécs.

NYILTTER.*

Hordódugó!

A szüreti idény alkalmával
a szőlőbirtokosok figyelmébe ajánlom a raktáromon
levő legjobb minőségű

H O R D Ó D U G Ó I M A T

kőris és tölgyfából, azonkívül hársfából készült vakcsap (srédli)
és nagyválasztéku borcsapjaimat.

Tisztelettel

2289

BAUER GYULA Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölteknék.

1—1907. szám.

Czohesd község volt urbéresítől.

Tölgyfa-eladási hirdetmény.

Az aradmegyei Czohesd községbeli volt urb. közös birtokosok tulajdonában levő erdőbirtokon található 1677 (Egyezer-hatszázhetvenhét) darab tölgyfa törzs a m. kir. földművelésügyi minister ur 1906. évi 55254. sz. engedélye folytán, az 1907. évi október hó 24-én d. e. 11 és fél órakor zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött, a kishalmágyi körjegyzőség (anácsstermben megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

A kikiáltási ár mint hivatalosan megállapított becsár, a mely áron alól az eladás meg nem történhetik, 65000 (Hatvanötezer) korona. A bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a vagyis 6500 (Hatezeröttszáz) korona.

A kellően leragasztott (pecsételt) és bánatpénzzel (készpénzben vagy óvadékképes névértékben számított magyar értékpapirban) ellátott zárt ajánlatok a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be az árverelő-bizottság elnökénél; az árverés idejét megelőzőleg postán megküldendő a kishalmágyi körjegyzőhöz (u. p. Nagyhalomgy.)

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek a czohesdi volt urbéres közös birtokosok elnökénél, a kishalmágyi körjegyzőnél és az aradi m. kir. állami erdőhivatalnál tekinthetők meg.

Czohesd, 1907. évi szeptember hó 24 én.

Urbéres elnökség.

2287

Anosmin

legjobb szer a lábizzadás teljes megszüntetésére.

Már egyszeri alkalmazása azonnal megszünteti a láb izzadásával járó nem épen kellemes szagot. Huzamosabb használata után pedig teljesen meg is szűnik. A bőrt nem izgatja, nem keményíti, hanem ellenkezőleg puhán tartja. Egy doboz ára 1 kor.

Hölgyek figyelmébe!!

Alabastrom poudre tolett könyv.

1 darab 70 fillér.

Egy-egy lapot szükség esetén a könyvecskéből kiszakítva, azaz az arcot, ha a hőség következtében az zsíros fényű lesz, letöröljük. Meglepő és gyors hatása.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátvás

szégyessortárban

458

Arad, Szabadság-tér.

Weitzer János gép- waggongyár és vasöntőde részvénytársaság Aradon.

MEGHIVÁS

a Weitzer János gép- waggongyár és vasöntőde részvénytársaság Aradon

XV. RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE,

mely Aradon, az aradi és csanádi egyesült vasutak üléstermében,

1907. évi október hó 13-án, délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az elmúlt üzleti évről, továbbá a zárszámadások és mérleg előterjesztése valamint a felügyelő-bizottság jelentése és ezekkel kapcsolatban a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség hováfordítása, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény feletti határozathozatal.
2. Az igazgatóság javaslata a társaság alaptörvényének felemelése céljából újabb részvények kibocsájtása tárgyában.
3. Az igazgatóság tagjainak az alapszabályok 23. §-a alapján leendő választása.
4. A felügyelő-bizottság tagjainak az alapszabályok 29. §-a értelmébeni választása.
5. A felügyelő-bizottság jutalomdíjának megállapítása. (Alapsz. 31. §.)
6. Az alapszabályok 21. §-a értelmében esetleg előterjesztendő indítványok feletti határozathozatal.

Jegyzet. Az alapszabályok 14. §-a értelmében a részvények legalább nyolc nappal a közgyűlés előtt a következő letéti helyeken letéteményezendők:

Aradon: Az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságnál, vagy

Budapesten: Igazgatóságunk pénztáránál (V., Sas-utca 25.), vagy

Bécsben: Schoeller és Társa bankháznál. (I., Wildpretmarkt 10.)

2278

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Hámory-gazdaság

ajánlja sajáttermésű
nemesfajú

sárga és görög

DINNYÉIT.

Kaphatók 1980

Deák Ferenc-utca 3., az udvarban.

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József József-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtétet pontosan és és jutányosan végzek.

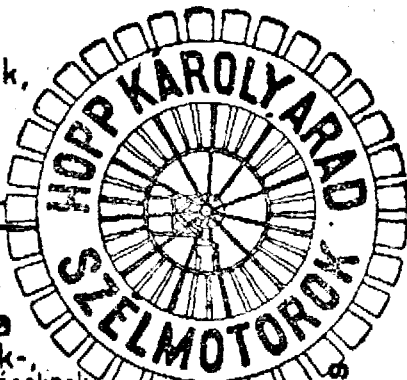
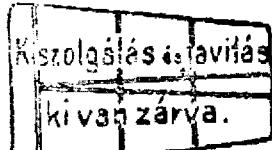
Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1572

fogorvos.

Legolcsóbb üzemerő
malomok, mezőgazdasági gépek,
síb. részere.

Kötségnélküli vízellátása
községek, gyártelepek, gazdaságok,
mezői lakások, villák, vasúti állomásoknak, síb.

Megőntözése

kertek- és parkoknak.

Lecsapolása

tavak- és téglagyáraknak, síb.

Tervezés költségvetések

minden alkalmazási módra.

Tervezetek kívánatra a helyszínen felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája.

ARAD, Széchenyi-utca 5.

Önműködő szabályozás
szélirány és szélerősség
szerinti. Legszolidabb szerkezet,
legmagasabb munkaképesség.

967

Ló-eladás.

Méltóságos Gróf Almásy Dénes
ur kétegyházi (Békésmegye)
ménéséből

eladó

1 drb. angol-telivér 4 és fél éves,
166 cmt. magas, sötét pej

herélt iverges ló.

Megkeresésre Kétegyháza állomáson fogatról gondoskodva lesz.

Megele Béla,

urad. főintéző.

2283

Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére.

A J Á N L I J U K.

Arcz-cremek	Fogpasták
Illatszerek	Fogkefék
Hölgyporok	Szájvizek
Kölni vizek	Szappanok
Fogporok	Hajvizek
Fogcremek	Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Lábizzadás, hónaljizzadás

ellen meglepő jó hatású szer a Hajós-féle

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

318

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a világhírű törvényesen védett Hajós-féle

ANAGALLIN

használata által. — Ára egy üvegnak 70 fillér.

„NEVER“

amerikai gummi különlegesség, a képzelhető legjobb óvszer. 6 drb egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a Phenolsav.

Ára egy üvegnak 70 fill.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrásy-ter 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETESEK.

Kerestetik

azonnali belépésre aradi családhoz intelligensebb kisasszony (esetleg német ajku) 3 gyermek mellé. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó „Waffenrock“.

Egy jó karban levő 33. gyalogezerredbeli önkéntesi Waffenrock (diszkabát) jutányos áron eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2286

Őszi saison 1907.

most jelent meg eredeti francia blous album színes divatképekkel ára K. 1:50 kapható **Ingusz I. és Fia** könyv- és papírkereskedésében Arad, Telefon 517. 361

Hivatalnoknő

a Széchenyi-utca közelében lakó intelligens családnál teljes ellátást keres, ahol egy külön bejáratu, üres, földszintes utcai szobát, lehetőleg előszobával is kaphatna. Cím a kiadóhivatalban. 2285

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb áron. — **Kerpel Izó** könyv- és papírkereskedése és kölesönkönyvtára, Aradon. 356

Egy ügyes kereskedő segéd,

ki a fűszer, vas- és rövidáru-üzletben is jártas, vidéki fogyasztási szövetkezethöz azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 2179

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Helybelyi

nagy részvénytársasághoz gyakornok kerestetik. Ajánlatok „Arad” jeligével a kiadóba kéretnek.

Janiga A. és Társa

egyenruha és uri szabó

Arad, Andrassy-tér 8. szám,

a Minorita-palotával szemben.

Készít mindennemű

egyenruhát és uri öltönyöket

legújabb divat szerint. 2270

Jutányos árak!

Férfi ruhák
teljesen jó állapotban eladó. Bővebbet Teleky-utca 10.

Téli szaronna,

perzselt, száraz, zsír és sózott haj kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 2249

Ügyes fiatal ember

azonnal állandó állást nyer fix fizetés mellett, új vállalatnál, Asztalos Sándor-utca 2., I. em. 2288

Eladó vagy kiadó

családi körülmények miatt egy kitűnő forgalmu

vegyeskereskedés

trafikkal és korcsmajoggal együtt,

Hirschmann Márknál

Trójás, u. p. Soborsin.

532/1907 g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a másodrendű törvényhatósági utak homokolásának biztosítása iránt folyó év szept. hó 30-án d. e 10 órakor árlejtést tart. A homokos kavicsal ellátandó utcák a következők.

1. A temető utca kijáratától a szegény pusztáig 100 m3.
2. A szegény pusztán át vezető utra 50 m3.
3. A Barbus dűlőben 50 m3.
4. A harkó dűlőben 50 m3.
5. A krivabóra dűlőben 50 m3.
6. A szt. Tamás dűlőre 60 m3.
7. A Gábor dűlőre 50 m3.
8. A Páva dűlőre 50 m3.
9. A Sarló dűlőre 50 m3.

Kikiáltási ár 500 m³, köbméterre 4 kor. összesen 200 korona. Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. sz. hivatalban az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1907. évi szeptember hó 23-án tartott üléséből.

Kiadta

Zubor Andor s. k.

aljegyző.

Kiadó magánlakás

Batthyányi-utca 8.

szám alatti földszintes 4 szoba a hozzátartozókkal, modern igényeknek megfelelően, mostantól átvehető.

Nem kell London. Nem kell Páris! Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére
SEELINGER M. A. UTÓDA
orthopéd és divat cipészetiében
ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szűlők különös figyelmébe ajánlom orthopéd-gyógycipőmet, melyek meggátolják a lábfej fejlődését, G. erm kéknél, ugyazintén felnőtteknél nagysikerű eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető tartás szép cipőket. B. megrendeléseket kerve teljes tisztelttel

SEELINGER M. A. UTÓDA

az aradi Nemzeti Színház szállítója 361

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

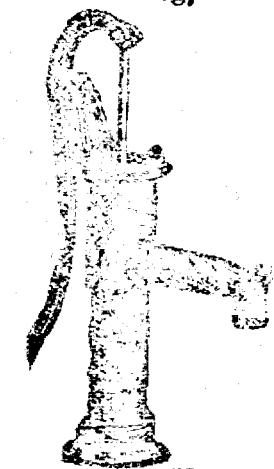
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a hoz gőztés eséppig kifolyik, a szűlő magvak, néjak és egyéb tisztáltságek azonnal továbbíthatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a hort nem romhatja, a gépezet jó működésért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tűzi fecskendők

Golyó szűlepekkel. Közsegeknek legalkalmasabb, mert homokos és saros víz használatánál sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beüli gummitrózott, kendercsövek a legolcsóbb áron.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely beivagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

ki királyi szabadalmazott tűzi fecskendő és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Minden háziasszony

saját érdeke és óriási előnye, ha fehéreműjét a legújabb találmányu

Magic Water

csodavizzel mossa.

Hagy megtakarítás idő és pénzben!

A MAGIC WATER

teljesen klórmentes, nem támadja a ruhát.

A MAGIC WATER

a kezét nem dörzsöli fel s a mosónőt nem fárasztja ki.

A MAGIC WATER

a ruhának tiszta fehér színt ad.

A MAGIC WATER

egyszerre tisztít, fehérit, és fertőtleníti.

A MAGIC WATER

kiirtja a tüdővész, hagymáz stb. fertőző betegségek bacillusait.

A MAGIC WATER tiszser előnyösebb

az összes eddig ismert mosdószereknél.

A legjobb mosási módszer, mert 1/3 liter Magic Water (60 fillér) elegendő 2-3 mosóüst szennyes ruhának tisztítására, fehéritésére, fertőtlenítésére és illatosá tételére.

Számtalan elismerő levél és bizonyítvány.

Feltűnő találmány

a „**Magic Spring**” csoda üst önműködő körforgásu gőzmosó kazán is, mely automaticen minden munka nélkül a szennyes fehéreműt hófehérre mossa.

Tegyen kísérletet! Vegye a legjobbat. Ismertető iratokat ingyen és bérmentve küld „**Magic**” ruhamosó szerek vegy. és techn. cikkek gyár központi irodája. Budapest V. Eötvös-tér 2. sz. 2291

Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság.

Részvényalírási felhívás.

Az „Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság“ f. évi június hó 23. napján megtartott rendkívüli közgyűlése elhatározta:

1. Hogy az intézet alaptőkéjét két millió koronáról (egy millió forintról) négy millió koronára (két millió forintra) felemeli és e célból 5000 (ötezer) darab, egyenkint névértékben négyszáz koronáról (kétszáz forintról) szóló új részvényt bocsájt ki.

2. A részvények kibocsátási, illetve átvételi árfolyama hétszáz koronában állapittatik meg.

3. Részvényjegyzési határidő 1907. szeptember hó 30-ika.

4. Az alapszabályok 6. §-a alapján a jelenlegi részvényeseknek az új részvényekre elővételi joguk van. Ezen elővételi jog legkésőbb 1907. szeptember 30-ik napjáig bezárólag gyakorlandó. Minden régi részvény egy új részvény jegyzésére és átvételére jogosít fel. Azon részvény, mely után az elővételi jog gyakoroltatik, intézetünknel bemutatandó és „Elővételi jog gyakorolva 1907.“ szavakkal lebélyegezendő. Az elővételi jog gyakorlásáról elismervény állittatik ki.

Azon régi részvényesek, kik elővételi jogaikat 1907. évi szeptember 30-áig az előirt módon nem gyakorolják, igényeiket elvesztik és az ilykép szabaddá vált új részvények az igazgatóság szabad rendelkezése szerint más jelentkező részvényalírók között fognak felosztani.

5. A jegyzett részvények egész vételára 1907. november 30-áig bezárólag intézetünknel egy összegben lefizetendő. Fizetések elővételi jog alapján f. évi július hó, más alírók részéről f. évi október hó 1-ső napjától kezdve elfogadtatnak és ezen előbb történő fizetéseknél 5% f. év végeig előre megtérítettik. A fizetésről ideiglenes elismervény állittatik ki. Ha bármely részvényalíró fizetési kötelezettségének 1907. évi november hó 30-ig teljesen eleget nem tesz, úgy jegyzése semmisnek tekintendő és az igazgatóság jogosítva lesz ezen részvényeket más jelentkezők között, a kibocsátási árnak készpénzben való lefizetése ellenében, szabad belátása szerint szétosztani.

6. Az újonnan kibocsátott részvények a részvénytőke felemelési művelet teljes befejezése, közgyűlési jóváhagyása és szabályszerű bejegyzése után fognak és pedig legkésőbb 1908. évi május hó 31-ig a befizetésről szóló elismervények bevonása mellett a részvényesek kezeihez kiszolgáltatattani.

7. Az új részvények, illetve ideiglenes elismervények tulajdonosai 1908. január hó 1-étől kezdődőleg az üzleteredményben és a részvények tényleges kiszolgáltatása napjától kezdve az alapszabályok szerint a részvényeseket megillető összes jogokban a régi részvényesekkel egyenlően részesednek.

8. Jelen művelet végrehajtásával az igazgatóság bizatik meg és felhatalmaztatik, hogy minden a részvények kibocsátásával járó intézkedéseket saját hatáskörében teljesithesse.

Az új részvények kibocsátásából befolyó összegek hovaforditása és az azzal kapcsolatos alapszabálymódosítások tárgyában a legközelebbi rendes, vagy e célra külön egybehivandó rendkívüli közgyűlés fog határozni.

Ezen közgyűlési határozat folytán az „Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság“ jelenlegi részvényesei ezennel felhivatnak, hogy az alapszabályok 6-ik §-a alapján őket megillető elsőbbségi jogukat f. évi szeptember hó 30-ig, igényük különbeni elvesztésének terhe alatt gyakorolják, egyuttal felhivatnak mindazon nem részvényesek, kik részvényeket jegyezni óhajtanak, hogy ezt ugyanazon határnapig intézetünknel eszközölni sziveskedjenek.

Arad, 1907. június hó 23.

Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.

Urbán Iván, s. k. Heinrich, s. k.